

Βιότοπος ωτοκίας της *Caretta caretta* οι παραλίες του Εθνικού Πάρκου Κοτυχίου-Στροφυλιάς

Ούτε μια, ούτε δυο, ούτε τρεις, **αλλά σαράντα πέντε (45)** φωλιές θαλάσσιας χελώνας καταγράφηκαν στις αμμώδεις παραλίες του Εθνικού Πάρκου Κοτυχίου-Στροφυλιάς! Ένας αριθμός που χαροποιεί ιδιαίτερα την επιστημονική κοινότητα στην προσπάθεια που έλαβε χώρα κατά τη φε-

τινή καλοκαιρινή αναπαραγωγική περίοδο στην προστατευόμενη περιοχή.

Η παραπάνω διαπίστωση έγινε στα πλαίσια του υποέργου του φορέα διαχείρισης υγροτόπων Κοτυχίου-Στροφυλιάς «**Εντοπισμός & χαρτογράφηση φωλεοποίησης θαλάσσιων χελωνών *Caretta caretta***» που χρηματοδο-

τήθηκε από το Πράσινο Ταμείο του Υπουργείου Περιβάλλοντος.

Επιστημονικός υπεύθυνος του έργου ήταν το μέλος της ΟΙΚΙΠΑ Δι-ονύσης Μαμάσης, Περιβαλλοντολόγος-Χαρτογράφος M.Sc.

Αναλυτικό ρεπορτάζ στις σελ 8-9

Διαβάστε σ' αυτό το φύλλο

- Ασυνείδητοι "έκοψαν" με αλυσοπρίονο ξύλι-νους στύλους της ΔΕΔΔΗΕ που **προορίζονταν για φωλιές πελαργών στο Εθνικό Πάρκο Κοτυχίου-Στροφυλιάς**
Σελίδα 4
- ΟΙ ΑΠΕ στο στόχαστρο μέσω της διακοψιμότητας
Σελίδα 5
- **Εκστρατεία ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης για τη μείωση της πλαστικής σακούλας στο θαλάσσιο περιβάλλον**
Σελίδα 10
- **Τρεις μήνες πριν από το κλείσιμο των Φορέων Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών.**
Σελίδα 11

Μονοήμερη εκδρομή στα Καλάβρυτα και το Πλανητέρο

Κυριακή 22 Νοεμβρίου 2015

Τη μαγεία της ορεινής φύσης των Καλαβρύτων θα έχουμε την ευκαιρία να απολαύσουμε την Κυριακή 22-11-15 στη δεύτερη φθινοπωρινή οικοτουριστική εξόρμηση της ΟΙΚΟ-παρέας μας.

Το πρόγραμμα της εκδρο-

μής περιλαμβάνει επίσκεψη στο Μέγα Σπήλαιο και στο Μουσείο Ολοκαυτώματος των Καλαβρύτων, καθώς και περπάτημα στο πλατανόδασος του Πλανητέρου στις πηγές του Αροάνιου ποταμού.

Οι δρόμοι του νερού και της φύσης

Ένα οικοτουριστικό τετραήμερο στην Αιτωλοακαρνανία

Στις αρχές του Σεπτεμβρίου μου δόθηκε η ευκαιρία να εκπροσωπήσω την ΟΙΚΙΠΑ σε ένα οικοτουριστικό πρόγραμμα που οργανώθηκε από την Εταιρία Προστασίας Τριχωνίδας, στα πλαίσια του προγράμματος "I.C.E. - Innovation, Culture and Creativity for a new Economy" της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος. Στόχος του προγράμματος ήταν η ανάδειξη της φυσικής ομορφιάς και των οικοτουριστικών δυνατοτήτων της Αιτωλοακαρνανίας.

Με μια ομάδα τουριστικών πρακτόρων και εκπροσώπων συλλόγων διασχίσαμε μέσα σε τέσσερις ημέρες το μεγαλύτερο μέρος του νομού. Μαγευτήκαμε από το "πέλαγος της Αιτωλίας», τη λίμνη Τριχωνίδα, αλλά και τις όμορφες τεχνητές λίμνες Στράτου και Καστρακίου, περπατήσαμε δίπλα στο Μοκιστιάνικο Ρέμα, σκαρφαλώσαμε στον καταπράσινο Αράκυνθο και στο φαράγγι της Κλεισούρας, εντυπωσιαστήκαμε από τα τε-

ράστια τείχη της ακρόπολης των Θεσιέων.

Φάγαμε «τσουρούκλες στον ταβά» και αθερίνα δίπλα στην Τριχωνίδα, ψητή γουρνοπούλα και αγρινιώτικη κολοκυθόπιτα στα Ελληνικά, αρνάκι και παραδοσιακό «ριβανί» στο Βλοχό και απολάυσαμε το τοπικό λευκό κρασί, τη Μαλαγουζία στο Καινούργιο. Θαυμάσαμε το λαογραφικό μουσείο του συλλόγου γυναικών στην Παραβόλα, την επιβλητική έκθεση του μεγάλου γλύπτη Χρήστου Καπράλου στο Αγρίνιο, και την πολύ σπουδαία έκθεση της πολυβραβευμένης μας χαράκτριας Βάσως Κατράκη στο Αιτωλικό.

Τέλος, γνωρίσαμε υπέροχους ανθρώπους, φυσιολάτρες, ορειβάτες, ορνιθολόγους, παραγωγούς βιολογικών προϊόντων, επιχειρηματίες, καλλιεργητές, με κοινό χαρακτηριστικό όλων την μεγάλη αγάπη και το σεβασμό για τον τόπο τους.

Το συμπέρασμα ήταν ότι η Αιτωλοακαρνανία κρύβει ένα

Στις όχθες της λίμνης Καστρακίου

τεράστιο πλούτο φυσικής και πολιτιστικής ομορφιάς, ο οποίος καθιστά επιτακτική την ανάγκη ανάδειξής της σε πρωτεύοντα οικοτουριστικό προορισμό. Όπως είναι γνωστό, άλλωστε, στους φίλους της ΟΙΚΙΠΑ, η Ελλάδα δεν είναι μόνο Μύκονος και Σαντορίνη και είναι πολύ σημαντικό να αναδεικνύονται και να προσελκύουν φυσιολάτρες από όλο τον κόσμο τέτοιες

περιοχές της, που δεν έχουν τίποτα να ζηλέψουν από άλλους, πιο δημοφιλείς προορισμούς.

Φεύγοντας από το Αγρίνιο, ανανεώσαμε το ραντεβού μας με τις υπέροχες κυρίες της Εταιρίας Προστασίας Τριχωνίδας, για την επόμενη εξόρμηση της Οικοπαρέας στην Αιτωλοακαρνανία!

Νίκος Κανέλλης

Γεφύρι στο Μοκιστιάνικο Ρέμα

Λιμνοθάλασσα Αιτωλικού

Η «Μάνα» του Χρήστου Καπράλου

Άποψη της λίμνης Τριχωνίδας

Η Ακρόπολη των Θεσιέων στο Βλοχό

Διαρκές και παλιό πρόβλημα η εικόνα της πόλης με την αφισορύπανση να κυριαρχεί και να επιδεινώνεται χρόνο με το χρόνο.

Από άκρου εις άκρο οι επιφάνειες της πόλης είναι καλυμμένες με στρώματα αφισών κάθε είδους, διαφημιστικές, πολιτικές, προπαγανδιστικές, κ.α., που προέρχονται από επαγγελματίες της διασκέδασης, πολιτικούς φορείς, σωματεία, αναρχικές και αντιεξουσιαστικές ομάδες, που δρουν με γνώμονα την εγωιστική, και στα πλαίσια του αυταρχισμού, προβολή - επιβολή των απόψεων, των ιδεολογημάτων και της κάθε είδουςπραμάτειας, χωρίς κανένα σεβασμό στο αστικό περιβάλλον και τους πολίτες.

Στην πρόσφατη μάλιστα προεκλογική περίοδο προστέθηκε και η αφισορύπανση των περισσότερων κομμάτων, μερικά μάλιστα από τα οποία εμφορούνται και από ιδέες "προοδευτικές", καθώς διατείνονται ότι παλεύουν για το καλό του λαού και της κοινωνίας.

Σε όλα αυτά συμβάλλουν με την αδιαφορία, την ανικανότητα και συχνά με την επιλεκτική ανοχή τους και οι φορείς της πολιτείας, οι οποίοι

ανέχονται και υποθάλπουν συμπεριφορές κακών επαγγελματιών, κομματικών φορέων, κοινωνικών ομάδων και όλων όσων εκφράζουν την κενότητά τους και τη συμπλεγματική τους απέχθεια και απαξίωση προς το αστικό περιβάλλον, με τον βάρβαρο και βίαιο αυτό τρόπο, ως έκφανση μίας κοινωνίας σε βαθιά πολιτισμική κρίση.

Στην εικαστική κίνηση της πόλης ξεχωρίζει η έκθεση της εικαστικού Έλλης Μπαρμπαγιάννη, με τίτλο "Ορέξεις του Μακρού Χρόνου", που φιλοξενείται στο Αρχαιολογικό Μουσείο Πατρών από την 1η Σεπτεμβρίου μέχρι και τις 15 Οκτωβρίου.

Έλλη Μπαρμπαγιάννη

ου, σε επιμέλεια της Λιάνας Ζωζά και του Γιάννη Μπόλη.

Η Γκαλερί Cube, φιλοξενεί, από τις 8 Οκτωβρίου μέχρι τις 7 Νοεμβρίου, την έκθεση του εικαστικού Μάκη Κυριακόπουλου με τίτλο "Have no faces to show", για τον οποίο ο ιστορικός τέχνης Γιάννης Μπόλης γράφει:

"Με την ενότητα *Have no faces to show*, ο Μάκης Κυριακόπουλος επιβεβαιώνει την πρωτοτυπία και τη δυναμική, την εκφραστική ένταση, την άρτια τεχνική και την ποιότητα των αναζητήσεων και πειραματισμών του σε συνθέσεις, στις οποίες ο διάλογός του με την φύση κυριαρχεί. Πρόκειται για θεματική ενός ευρύτερου προβληματισμού, εντοπισμένη και σε προηγούμενες προτάσεις του: το 2010 με το υψηλό επίπεδο της ψηφιακής προσομοίωσης ενός πάρκου στο *Interactive Park Provider*, και το 2012 με την εγκατάσταση *In Treatment*, όπου το ηχητικό μέρος της - ένα ημερολόγιο-καταγραφή ισχυρών ψυχολογικών μεταπτώσεων και πιεστικών, αγχωτικών ξεσπασμάτων - συμβίωσε και αντιπαράτιθετο στις ζωγραφισμένες

εικόνες φύσης, μέσο και σύμβολο αποθεραπείας και κατευνασμού στη σύγχρονη συνθήκη, σ' έναν αποπροσανατολισμένο και διχασμένο κόσμο, σ' ένα άξενο και απάνθρωπο αστικό τοπίο".

Επίσης, στο χώρο του Πολύεδρου, από τις 2 μέχρι και τις 14 Οκτωβρίου θα φιλοξενηθεί η έκθεση ζωγραφικής της Ελευθερίας Αλεξανδράτου.

Από το μήνα Οκτώβριο Αρχίζει και το πρόγραμμα προβολών της Κινηματογραφικής Λέσχης Πάτρας, που γίνονται κάθε Δευτέρα στο Ster Cinemas στη Veso Mare.

Οι προβολές του Οκτωβρίου έχουν ως εξής:

5/10 "Η κυρία από τη Σαγκάη" (1947), σκηνοθεσία Όρσον Γουέλς.

12/10 "Το τραγούδι του φοίνικα" (2014), σκηνοθεσία Κρίστιαν Πέτζολντ.

19/10 "Χωρίς μέτρο" (2014), σκηνοθεσία - σενάριο Ντάμιεν Σαζέλ.

26/10 "Pride" (2014), σκηνοθεσία Μαθιου Γουόρτσας.

2/11 "Διπλή ταυτότητα" (1944), σκηνοθεσία Μπίλι Γουάιλντερ.

Ποίημα

Κατάκτηση

Οι δρόμοι της πόλεως
ως και οι κεντρικές αρτηρίες
έχουν κατακτηθεί από τα αυτοκίνητα!

Τα πεζοδρόμια της πόλεως
ως και τα πιο στενά
έχουν κατακτηθεί από τα αυτοκίνητα!

Οι πεζόδρομοι της πόλεως
ως και οι πιο πολυσύχναστοι
έχουν κατακτηθεί από τα αυτοκίνητα!

Οι διαβάσεις των πεζών
ως και των αναπήρων
έχουν κατακτηθεί από τα αυτοκίνητα!

Ναι, όλα καθημερινώς, χωρίς αιδώ,
κατέχονται
από τον επικυρίαρχο θεό της εποχής,
το αυτοκίνητο!

Κι όμως, σε βρήθουσες πλατείες,
πολιτικοί
με περισσή μεγαλαυχία ευκαιριακά
δημηγορούσαν για κείνον τον
πολιτισμό
που της καθημερινότητας τον λένε!

Ναι, για τον πολιτισμό της
καθημερινότητας
ασύστολα και υποσχρητικά
δημηγορούσαν!

Αυτόν, αν σε δρόμο, σε διάβαση,
σε πεζοδρόμιο ή πεζόδρομο της
πόλεως
κάποιος τον συναπαντήσει,
ας φωνάξει κι άλλους να τον δουν!

Ίσως, αν τον γνωρίσουν,
ν' αρχίσουν να τον αποζητούν!

Παναγιώτα Π. Λάμπρη,
<http://users.sch.gr/panlampri/>

ΚΩΔ.ΕΛΤΑ 110002
Περιοδική Έκδοση της
Οικολογικής Κίνησης ΠΑΤΡΑΣ
Διεύθυνση: Σαχτούρη 64 - Τ.Κ. 262 22 ΠΑΤΡΑ
Α.Φ.Μ.: 090048446 - Γ' ΔΟΥ ΠΑΤΡΩΝ
Υπεύθυνος σύμφωνα με το νόμο:
Θωμάς Κουτρούμπας
Τηλέφωνο & Fax : 2610 32 10 10
email: oikipa@otenet.gr
Τηλέφωνα μελών: 2610 327 234 , 643 541
Διευθύνεται απο συντακτική επιτροπή
Διανέμεται δωρεάν στους υποστηρικτές μας
Ετήσια συνδρομή για φορείς, οργανισμούς,
υπηρεσίες: 40 ευρώ
ΕΚΤΥΠΩΣΗ: print247, 2610 521 007,
info@print247.gr
ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟ:
Άντρις Γεωργαντά, 6983884497
ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ ΚΕΙΜΕΝΩΝ:
Παναγιώτης Χαλούλος
Αριθμός Λογαριασμού για
κατάθεση συνδρομών:
0026-0015-73-0103530143
EUROBANK IBAN:
GR1802600150000730103530143
(Βασιλακόπουλος Γ. - Κανέλλης Γ.)
Μετά την κατάθεση ενημερώστε μας
τηλεφωνικά.

Η Αιμιλία έφτασε στην «Ιθάκη» της, στα νερά του Ιονίου

Η προσπάθεια των περιβαλλοντικών οργανώσεων και ιδίως της οργάνωσης ΑΡΧΕΛΩΝ για την υπεράσπιση του απειλούμενου είδους της θαλάσσιας χελώνας έχει πολλές μορφές. Μια απ' αυτές είναι η θεραπεία των τραυματισμένων ζώων. Διαβάστε παρακάτω πώς σώθηκε μια τραυματισμένη χελώνα.

Η Αιμιλία βρέθηκε στις 2 Ιουνίου από τους εθελοντές του ΑΡΧΕΛΩΝ στην παραλία του Κυπαρισσιακού κόλπου, και πιο συγκεκριμένα στην θέση Βουνάκι, τραυματισμένη από επίθεση αγέλης σκύλων. Η χελώνα δέχτηκε επίθεση αμέσως αφού είχε εναποθέσει τα αυγά της στην

άμμο. Με δύο βαριά τραύματα στους ώμους της, αφού οι εθελοντές της παρέιχαν τις πρώτες βοήθειες στην παραλία, μεταφέρθηκε στο κέντρο Διάσωσης στη Γλυφάδα Αττικής. Εκεί παρέμεινε υπό φαρμακευτική περίθαλψη και καθημερινή παρακολούθηση για τρεις μήνες, έως ότου τα τραυμάτα της επουλώθηκαν και κρίθηκε έτοιμη να απελευθερωθεί πίσω στη θάλασσα.

Κατά το τρίμηνο αυτό ταξίδι της μακριά από τη θάλασσα, πλήθος ανθρώπων την βοήθησε, ειδικά καταρτισμένοι εθελοντές την φρόντιζαν καθημερινά, παιδιά ευαισθητοποιήθηκαν και την 1^η Σεπτεμβρίου ήρθε η ώρα να γυρίσει πίσω στον προορισμό της.

Ο κόσμος πολύς, έσπευσε να την παρατηρήσει και να την θαυμάσει, καθώς αυτή άφηνε τα τελευταία της χνάρια στη στεριά και πλησίαζε τη θάλασσα. Εθελοντές βρίσκονταν στον χώρο της απελευθέρωσης, όπου βαθιά συγκινημένοι παρακολουθούσαν άφωνοι την Αιμιλία. Ο ενθουσιασμός ήταν έντονος, καθώς κάποιοι από αυτούς την είχαν βρει τραυματισμένη στην παραλία τρεις μήνες πριν και τώρα την αντίκριζαν δυνατή και έτοιμη να συνεχίζει τη ζωή της.

Με αποχαιρετιστήριο το ποίημα του Καβάφη «Ιθάκη», αλλά και τις ευχές όλων μας για «καλό ταξίδι», την είδαμε να απομακρύνεται πια κολυμπώντας στο θαλάσσιο περιβάλλον, αυτό που για τόσο καιρό της στερήθηκε. Η πε-

ρίθαλψη και αποκατάσταση μίας ενήλικης χελώνας έχει μεγάλη αξία αν αναλογιστεί κανείς ότι αποτελεί κομμάτι του αναπαραγωγικού πληθυσμού του υπό εξαφάνιση είδους. Ας προσπαθήσουμε όλοι μαζί να μειώσουμε τις ανθρωπίνες απειλές προς τις θαλάσσιες χελώνες, με σωστή ενημέρωση αλλά και με σεβασμό στις υποδείξεις του καταρτισμένου προσωπικού του ΑΡΧΕΛΩΝ.

Ένα μεγάλο ευχαριστώ στο Grecotel Olympia Riviera Resort για την πολύχρονη φιλοξενία και υποστήριξη καθώς και για την συμβολική υποθεσία μίας τραυματισμένης χελώνας, για την οποία καλύφθηκαν τα έξοδα σε φάρμακα και τροφές καθώς και βασικές ανάγκες του Κέντρου Διάσωσης για δύο μήνες.

Ασυνείδητοι «έκοψαν» με αλυσοπρίονο ξύλινους στύλους της ΔΕΔΔΗΕ που προορίζονταν για φωλιές πελαργών στο Εθνικό Πάρκο Κοτυχίου-Στροφυλιάς

Στις 4 Απριλίου 2015 το συνεργείο της ΔΕΔΔΗΕ Α.Ε. τοποθετούσε στην περιοχή του Μετοχίου, του Δήμου Δυτικής Αχαΐας, τέσσερις ξύλινους στύλους ανά δεκαπέντε μέτρα με δυο τεχνητά καλάθια-φωλιών πελαργών στο Εθνικό Πάρκο Κοτυχίου Στροφυλιάς.

Το αίτημα του Φορέα Διαχείρισης Υγροτόπων Κοτυχίου Στροφυλιάς (Φ.Δ.Υ.Κ.Σ.) προς τον Περιφερειακό Διευθυντή της ΔΕΔΔΗΕ Πελοποννήσου-Ηπείρου, κ. Μυλωνά Σπυρίδωνα για τοποθέτηση νέων φωλιών πελαργών έγινε αμέσως αποδεκτό και ξεκίνησε η διαδικασία-μελέτη για την χωροθέτησή τους στην προστατευόμενη περιοχή.

Βασικός στόχος είναι η προσέλκυση του προστατευόμενου είδους (πελαργός *Ciconia ciconia* Οδηγία 79/409/ΕΟΚ) ενθαρρύνοντας την πιθανότητα φωλιάσματος και πραγματοποιώντας τη διαδικασία πριν την αναπαραγωγική τους περίοδο, όπως και έγινε.

Δυστυχώς όμως πριν μερικές ημέρες οι επόπτες φύλαξης του Φορέα Διαχείρισης στα πλαίσια της καθημερινής περιπολίας τους έγιναν μάρτυρες ενός αρνητικού γεγονότος παρατηρώντας και καταγράφοντας την απουσία δύο από τους τέσσερις ξύλινους στύλους.

«Ασυνείδητοι» τους κόψανε με αλυσοπρίονο τις βραδινές

ώρες της Τετάρτης 9 Σεπτεμβρίου 2015. Άμεσα ενημερώθηκε ο Περιφερειακός Διευθυντής της ΔΕΔΔΗΕ για το περιστατικό, ενώ κατατέθηκε μήνυση κατά αγνώστων στο Αστυνομικό Τμήμα της Κάτω Αχαΐας.

Το σίγουρο είναι ότι οι δυο κομμένοι στύλοι δεν προορίζονται για καυσόξυλα αλλά για άλλη χρήση, μιας και είναι εμποτισμένοι με πισσέλαιο για μεγαλύτερη διάρκεια ζωής. Η προσχεδιασμένη ενέργεια των αγνώστων για το φώλιασμα των πελαργών προδίδει απλώς την έλλειψη οικολογικής ευαισθησίας και αγάπης προς κάθε απειλούμενο είδος και το φυσικό περιβάλλον.

Οι 4 στύλοι και οι 2 νέες φωλιές πελαργών πριν την κοπή με το αλυσοπρίονο

* Πληροφορηθήκαμε από τα ΜΜΕ, ότι ο δράστης της κοπής βρέθηκε, οι στύλοι εντοπίστηκαν στην αυλή του σπιτιού του, του έγινε μήνυση και το λόγο έχει πλέον η δικαιοσύνη.

ΟΙ ΑΠΕ στο στόχαστρο μέσω της διακοψιμότητας

Για μια ακόμα φορά φαίνεται ότι οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (ΑΠΕ) θα πληρώσουν το «μάρμαρο» άλλων προτεραιοτήτων, όπως είναι η εφαρμογή της **διακοψιμότητας** στον βιομηχανικό κλάδο.

Η διαδικασία αυτή, που είναι δεσμευτική υποχρέωση για τη χώρα μας (3^ο μνημόνιο), δίνει τη δυνατότητα στις ενεργοβόρες βιομηχανικές μονάδες να έχουν εκπτώσεις στην τιμή του ρεύματος που καταναλώνουν, με την υποχρέωση να σταματούν την παραγωγή σε ώρες αιχμής που το ηλεκτρικό δίκτυο είναι υπερφορτωμένο.

Το μέτρο αυτό φαίνεται κατ' αρχήν θετικό με την έννοια ότι οι βιομηχανίες κάνουν μια κάποια εξοικονόμηση ενέργειας και από την άλλη διευκολύνουν στις ακραίες καταστάσεις, όπου οι καταναλώσεις είναι ιδιαίτερα υψηλές και ο κίνδυνος αποσταθεροποίησης του δικτύου πολύ ισχυρός.

Το ερώτημα βέβαια είναι **ποιος θα πληρώσει** το κόστος αυτών των εκπτώσεων, που υπολογίζεται στα 60 - 70 εκατομμύρια ευρώ σε ετήσια βάση. Ο προσανατολισμός που υπάρχει είναι να το καλύψουν οι παραγωγοί της ηλεκτρικής ενέργειας.

Και, επειδή οι συμβατικοί παραγωγοί (λιγνιτικές μονάδες και φυσικού αερίου), θεωρούνται μονάδες βάσης, το μπαλάκι πέφτει και πάλι στις ΑΠΕ, όπου προγραμματίζεται να υπάρχει εισφορά 3,6% επί του τζίρου για όλα τα φωτοβολταϊκά και 1,8% επί του τζίρου για τα αιολικά.

Όπως καταγγέλλουν οι σύνδεσμοι αυτών των παραγωγών, πρόκειται για ένα ακόμα **σοβαρό πλήγμα** τόσο στους οικιακούς παραγωγούς μετά τη μονομερή μείωση της τιμής της κιλοβατώρας, όσο και στις εταιρίες των ΑΠΕ που αντιμετωπίζουν μεγάλα προβλήματα ρευστότητας.

Είναι γνωστό ότι η ανάπτυξη των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας στη χώρα μας είναι και εφικτή και αναγκαία, τόσο για περιβαλλοντικούς όσο και για οικονομικούς λόγους. Αντί όμως να δίνονται κίνητρα για την ανάπτυξή τους, δυστυχώς θεσπίζονται συνεχώς αντικίνητρα, όπως και αυτό το τέλος της διακοψιμότητας.

Λύσεις υπάρχουν και πρέπει να διερευνηθούν με διαφοροποίηση των πηγών χρηματοδότησης για το εν λόγω κονδύλι, ώστε η επιβάρυνση στις ΑΠΕ να είναι η μικρότερη δυνατή. Το έχουμε γράψει πολλές φορές: Σε μια χώρα ευλογημένη από τα στοιχεία της φύσης, κρίμα είναι να μην τα εκμεταλλευόμαστε αρκούτως!

Εκατοντάδες νεκρά ψάρια λόγω ρύπανσης στον ποταμό Λουδία

Ένα ακόμα περιβαλλοντικό έγκλημα συνέβη στον ποταμό Λουδία, στην κεντρική Μακεδονία. Έντρομοι οι ψαράδες της περιοχής εντόπισαν στις 23 Σεπτεμβρίου εκατοντάδες νεκρά ψάρια και καβούρια να επιπλέουν στα νερά και ενημέρωσαν τον Φορέα Διαχείρισης Δέλτα Αξιού-Λουδία που κινητοποιήθηκε αμέσως.

Μετά τις έρευνες που πραγματοποιήθηκαν από το Τμήμα Παθολογίας Υδρόβιων Οργανισμών της Διεύθυνσης Κτηνιατρικού Κέντρου, αποκλείστηκε η περίπτωση παθολογικών παραγόντων και η αιτία αποδόθηκε σε εξωγενείς παράγοντες και πιο συγκεκριμένα σε **περιβαλλοντικούς ρύπους** που έπεσαν στο ποτάμι.

Όπως ανέφερε χαρακτηριστικά ο πρόεδρος του τοπικού Συλλόγου Αλιείας, το φαινόμενο αυτό είναι επαναλαμβανόμενο, γεγονός που πιστοποιεί την ύπαρξη ρυπογόνου δραστηριότητας ανάντη και μακριά από τις εκβολές του ποταμού.

Σύμφωνα με δημόσια τοποθέτηση

του τμήματος Αλιείας Λαγκαδά, «Τα ψάρια νεκρώθηκαν από ασφυξία συννεπεία αλλαγής των χαρακτηριστικών του νερού». Το γεγονός ότι στους νεκρούς υδρόβιους οργανισμούς ανιχνεύτηκαν είδη με μεγάλη περιβαλλοντική αντοχή, όπως **γουλιανοί και καβούρια**, καταδεικνύει ότι οι ουσίες που απορρίφθηκαν ήταν ιδιαίτερα δραστικές και σε μεγάλες ποσότητες.

Ήδη είναι σε εξέλιξη χημικές αναλύσεις που γίνονται από τον «Δημόκριτο», προκειμένου να ανιχνευτεί αυτή η δραστική ουσία.

Πρόκειται για μια ακόμα περίπτωση εγκληματικής περιβαλλοντικά ενέργειας με σοβαρές επιπτώσεις στα υδάτινα οικοσυστήματα, που είναι πολύτιμα για τη βιωσιμότητα. Αναμένουμε με ενδιαφέρον τα αποτελέσματα της έρευνας που διεξάγεται, ελπίζοντας ότι θα αποκαλυφθούν και θα τιμωρηθούν υποδειγματικά οι υπεύθυνοι.

Σε αυτές τις περιπτώσεις όμως οφείλουμε να λειτουργούμε και προληπτικά. Είναι γνωστές σε κάθε περιοχή οι δυνάμει ρυπογόνες μονάδες πλησίον ευαίσθητων οικοσυστημάτων. Απαιτείται περιοδικός εξονυχιστικός έλεγχος στα συστήματα διαχείρισης των αποβλήτων τους και βέβαια αυστηρές συνέπειες στους παρανομούντες.

Αποτελεί βέβαια και ευθύνη των ενεργών πολιτών, που οφείλουν να καταγράφουν και να αναφέρουν ύποπτα περιστατικά. Η προστασία του περιβάλλοντος είναι ευθύνη ΟΛΩΝ ΜΑΣ.

ΤΑ ΠΥΡΗΝΙΚΑ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ ΞΑΝΑΓΥΡΙΖΟΥΝ;

Τα **πρωτοβρόχια** ήρθαν φέτος με τη μορφή λίγων, ...πλην όμως ισχυρότατων **καταιγίδων** και χαλαζοπτώσεων. Μέσα στο **Σεπτέμβρη**, που μόλις τέλειωσε, μεγάλες ποσότητες νερού έπεσαν σε τόσο μικρά χρονικά διαστήματα, ώστε το διψασμένο χώμα, όπου έχει απομείνει, δεν πρόλαβε να τις απορροφήσει και ποικίλες καταστροφές προκλήθηκαν! **Ακραία καιρικά φαινόμενα**, τα οποία ολοένα και αυξάνονται, μας υπενθυμίζουν διαρκώς ότι η **αλλαγή στο παγκόσμιο κλίμα**, λόγω αύξησης των **θερμοκηπικών αερίων** στην ατμόσφαιρα, είναι κιόλας **εδώ!**

Κι ενώ η λογική μάς λέει ότι, για να ελαττώσουμε τις **εκπομπές άνθρακα**, λόγω καύσης **ορυκτών καυσίμων**, θα πρέπει να στραφούμε στις **ανανεώσιμες πηγές** ενέργειας και φυσικά να μειώσουμε την **άκρατη κατανάλωση**, δυστυχώς πολλές χώρες τώρα επενδύουν σε **πυρηνικούς αντιδραστήρες** για να εξασφαλίσουν ενεργειακή ασφάλεια

(π.χ. **Μ. Βρετανία, ΗΠΑ, Ιαπωνία** κ.α.)! Μάλιστα, ο **Παγκόσμιος Σύνδεσμος Πυρηνικής Ενέργειας** προβλέπει ότι τα επόμενα χρόνια η συνολική ισχύς των μονάδων πυρηνικής ενέργειας

Τα νέα πυρηνικά απόβλητα που θα φυλαχθούν;

θα αυξηθεί κατά περισσότερο από 45% σε όλο τον κόσμο και υποστηρίζει ότι δεν θα υπάρχει αρκετό **ουράνιο** για τον ανεφοδιασμό τους!!!

Συγκεκριμένα, και σύμφωνα με την

τελευταία έκθεση του Συνδέσμου, η συνολική **εγκατεστημένη ισχύς** θα **αυξηθεί** από τα **379 gigawatt σήμερα** στα **552 GW έως το 2035**. Και όμως αυτή η θεαματική αύξηση, χαρακτηρίζεται ανεπαρκής(!), διότι, λένε, πως για τη συγκράτηση της ανόδου της θερμοκρασίας στους **2 βαθμούς Κελσίου**, έως το τέλος του αιώνα (όπως στοχεύει ο ΟΗΕ), η πυρηνική ισχύς θα πρέπει να έχει αυξηθεί στα **660 GW το 2030** και σε περισσότερα από **900 GW το 2040!!!** Γεγονός που θα απαιτούσε, μάλιστα, επενδύσεις **81 δισ. δολαρίων το χρόνο** για το διάστημα 2014-2040!

Τί να σχολιάσουμε, αγαπητοί μας αναγνώστες, πια; Ο **ΚΟΣΜΟΣ** φαίνεται να **τρελάθηκε!** Παρά το πρόσφατο **πυρηνικό ατύχημα της Φουκουσίμα**, το οποίο, μάλιστα, οδήγησε τη **Γερμανία** στην απόφαση να εγκαταλείψει την πυρηνική ενέργεια, κάποιιοι επιμένουν σε αυτήν! ...Οι υπόλοιποι, όμως, τί φταίμε;

ΑΚΟΜΑ ΚΑΙ ΤΑ ΔΕΝΤΡΑ ΣΤΑΜΑΤΗΣΑΝ ΝΑ ΜΑΣ ΒΟΗΘΟΥΝ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΤΗΣ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ!

Και μιλώντας για τις ποικίλες επιπτώσεις της **κλιματικής αλλαγής**, σας πληροφορούμε ότι, σύμφωνα με μια νέα **διεθνή επιστημονική έρευνα**, τα τελευταία χρόνια τα **δέντρα** δείχνουν μια τάση να **σταματήσουν να βγάζουν φύλλα** ολοένα πιο νωρίς την άνοιξη, όπως έκαναν μέχρι τώρα, εξαιτίας της ανόδου της θερμοκρασίας!

Κινέζοι ερευνητές, που μελέτησαν στοιχεία για πολλά κοινά δέντρα σε **1.245 τοποθεσίες** από τη **Δανία** ως τη **Βοσνία-Ερζεγοβίνη** διαπίστωσαν ότι τόσο στην περίοδο **1980-1994**, όσο και **1999-2013**, τα φύλλα των δέντρων φύτρωναν όλο και πιο **πρόωρα**, συνολικά κατά περίπου 13 μέρες στη διάρκεια των 30 τελευταίων ετών. Όμως στη δεύτερη περίοδο (1999-2013) ο ρυθμός μεταβολής ήταν μικρότερος από ό,τι στην περίοδο 1980-1994. Δη-

λαδή, ναί μεν τα φύλλα συνεχίζουν να βγαίνουν πιο νωρίς, όμως με συνεχώς **επιβραδυνόμενο ρυθμό**, ώστε να μην αποκλείεται ότι είναι πλέον θέμα χρόνου να σταματήσει αυτή η χρονική μετάθεση προς τα εμπρός.

Πολλά είδη δέντρων χρειάζονται μια περίοδο **ψυχρών θερμοκρασιών**, προτού να είναι έτοιμα να βγάλουν φύλλα την άνοιξη. Αυτός ο **βιολογικός μηχανισμός** υπάρχει, ώστε τα δέντρα να είναι βέβαια ότι, όταν θα βγάλουν φύλλα, ο χειμώνας έχει πραγματικά περάσει και τα φύλλα τους **δεν θα ξεραθούν**. Επειδή όμως, λόγω της κλιματικής αλλαγής, οι **καιρικές συνθήκες** έχουν γίνει πιο **απρόβλεπτες**, τα δέντρα είναι πιθανό ότι παύουν να βγάζουν φύλλα ακόμη πιο νωρίς, προκειμένου να μειώσουν τον κίνδυνο μιας πιθανής **ζημιάς** τους!

Αλλά τα δέντρα, πέραν των άλλων

Ακόμα και τα δέντρα άρχισαν να απεργούν!!!

πολύτιμων λειτουργιών τους για τα **οικοσυστήματα**, αποτελούν και **ανάχωμα** κατά της κλιματικής αλλαγής, καθώς **απορροφούν** μεγάλες ποσότητες **διοξειδίου του άνθρακα** της ατμόσφαιρας. Το γεγονός ότι βγάζουν φύλλα πιο νωρίς, σημαίνει ότι, με το πέρασμα των χρόνων, απορροφούν όλο και περισσότερο διοξείδιο, το κατ' εξοχήν «**αέριο του θερμοκηπίου**». Όμως, η νέα μελέτη δημιουργεί φόβους ότι τα δέντρα πλησιάζουν στα **όριά** τους, όσον αφορά το πόσο πρόωρα μπορούν να βγάλουν φύλλα και άρα πόσο **περισσότερο** διοξείδιο μπορούν να απορροφήσουν!

ΒΙΟΛΟΓΙΚΕΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ ΜΕ ...ΜΥΡΜΗΓΚΙΑ!

Δανοί ερευνητές επιβεβαίωσαν με την τελευταία μελέτη τους ότι ένα **γένος μυρμηγκιών** που ζει στην **Αφρική** και την **Ασία** μπορεί να προστατεύει τις καλλιέργειες καλύτερα και φθηνότερα από ό,τι τα **χημικά εντομοκτόνα** και μάλιστα η **σοδειά** συχνά **αυξάνεται**, όταν τα μυρμηγκία αναλάβουν υπηρεσία.

Όλα ξεκίνησαν από την παρατήρηση ότι οι **αγρότες** στο **Βιετνάμ**, αντί να ψεκάζουν τα χωράφια τους με διάφορα ύποπτα σκευάσματα, απλά απελευθερώνουν χιλιάδες μυρμηγκία του γένους **Oecophylla longinoda**, τα οποία τρώνε ή διώχνουν τα **επιβλαβή έντομα** από αυτά. Έτσι χιλιάδες γεωργοί είδαν τα εισοδήματά τους να αυξάνονται έως και κατά 71% χάρη στα μυρμηγκία και οι ερευνητές μιλούν για «την καλύτερη καταγεγραμμένη περίπτωση **βιολογικού ελέγχου** σε ανοιχτά συστήματα καλλιέργειας»!

Αλλά, η πρακτική αυτή ακολουθούσαν ακόμα και πριν από **1700 χρόνια**, όταν οι **κινέζοι** αγρότες αγόραζαν αποικίες τέτοιων μυρμηγκιών χρησιμο-

Εντομοκτόνα μυρμηγκία επί το έργον!

ποιώντας έτσι μια «**ζωντανή μέθοδο**» καταπολέμησης! Με την εμφάνιση των εντομοκτόνων αυτή εγκαταλείφθηκε, σήμερα, όμως, δύο ευρωπαϊκές εταιρείες σχεδιάζουν να προσφέρουν έτοιμες αποικίες μυρμηγκιών για γεωργική χρήση, ενώ ένα φιλανθρωπικό πρόγραμμα στη Δανία δημιουργεί **εκτροφεία μυρμηγκιών** στην Αφρική. Σημειωτέον, μάλιστα, ότι σε όλο τον κόσμο υπάρχουν ακόμα 13.000 είδη τέτοιων μυρμηγκιών, οπότε το «**οπλοστάσιο**» μεγαλώνει!

ΛΕΙΦΟΡΟΣ ΓΕΩΡΓΙΑ ΣΤΟ ...ΒΥΘΟ ΤΗΣ ΘΑΛΑΣΣΑΣ; ΓΙΑΤΙ ΟΧΙ;

Η καταδυτική ομάδα **Ocean Reef Group** εφαρμόζει αυτόν τον καιρό στην Ιταλία ένα πειραματικό σχέδιο **εναλλακτικής γεωργίας κάτω από την επιφάνεια της θάλασσας(!)**, το οποίο, μπορεί να αποδειχθεί ιδανικό για **αναπτυσσόμενες χώρες** που αντιμετωπίζουν έντονο πρόβλημα **ξηρασίας** και **υποβάθμισης των εδαφών** τους.

Συγκεκριμένα, στα ανοιχτά του **Νόλι**, μιας μικρής παραθαλάσσιας πόλης στη **Λιγουρία της Β.Δ. Ιταλίας**, ολοκληρώθηκε τον περασμένο Αύγουστο η εγκατάσταση των πρώτων υποθαλάσσιων θερμοκηπίων του κόσμου, τα οποία ονομάστηκαν «**Ο Κήπος του Νέμο**». Μέχρι στιγμής, **πέντε βιόσφαιρες** παρέχουν σχεδόν άριστες συνθήκες για την καλλιέργεια **φασολιών**, **φραουλών**, **βασιλικού** και **λάχανων** (και έπεται συνέχεια). Οι σχεδιαστές του θερμοκηπίου υποστηρίζουν ότι η επικρατούσα εκεί σταθερή θερμοκρασία και τα υψηλά επίπεδα **υγρασίας** συνθέτουν ιδανικές συνθήκες για τα φυτά, ενώ η αφθονία διοξειδίου του άν-

Αγρότης-δύτης στον υποθαλάσσιο κήπο!

θρακα προκαλεί την ταχύτερη ανάπτυξή τους, χωρίς χρήση φυτοφαρμάκων.

Η δε έρευνα, ως προς τον **αντίκτυπο** στο γύρω **οικοσύστημα**, δείχνει, προς το παρόν τουλάχιστον, ότι η ενδημική **άγρια ζωή** φαίνεται να προσαρμόζεται χωρίς πρόβλημα με την τεχνητή βιόσφαιρα, αφού **καβούρια** και **χταπόδια** βρίσκουν **καταφύγιο** κάτω από τις σφαίρες του θερμοκηπίου, ενώ οι **ιππόκαμποι** τις χρησιμοποιούν ως τόπους αναπαραγωγής!!!

ΜΙΚΡΕΣ ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΚΟΣΜΟ

Φιλικά στο περιβάλλον **αποθητικά μέτρα** που θα προστατεύουν τους λουόμενους χωρίς να θέτουν σε κίνδυνο τους **καρχαρίες**, των οποίων οι πληθυσμοί μειώνονται δραματικά τις τελευταίες δεκαετίες, συζητήθηκαν σε συνέδριο, που πραγματοποιήθηκε αρχές Σεπτεμβρίου στο Κέιπ Τάουν. Μετά από δοκιμές στα επικίνδυνα νερά της **N. Αφρικής**, φάνηκε ότι σανίδες του σερφ και στολές κατάδυσης με τα **ασπρόμαυρα σχέδια της όρκας(!)** ή τις **ρίγες των θανάσιμων θαλάσσιων φιδιών** αποτρέπουν τις **επιθέσεις καρχαριών**, ενώ και η χρήση **ηλεκτρομαγνητικών δικτύων** έχει το ίδιο αποτέλεσμα!

Ηεπέκταση της **διώρυγας του Σουέζ**, φαίνεται ότι ανησυχεί τους επιστήμονες, που υποστηρίζουν ότι κατασκευάστηκε χωρίς λεπτομερή μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων και οι σχεδιαστές της δεν έλαβαν μέτρα για την **πρόληψη μεταφοράς ξένων ειδών**, όπως π.χ. το να δημιουργήσουν περιοχές με νερό πολύ υψηλής περιεκτικότητας σε αλάτι, που δεν αντέχουν οι περισσότεροι οργανισμοί. Έτσι, από τα περίπου **700 ξένα είδη**, που έχουν εντοπιστεί μέχρι σήμερα στη **Μεσόγειο**, τα μισά εκτιμάται ότι ήλθαν από την **Ερυθρά Θάλασσα** μέσω της διώρυγας του Σουέζ. Και εκτός από το διαβόητο **δηλητηριώδη λαγοκέφαλο**, έχουν εντοπιστεί, επίσης, το **μπαρμπούνι της Ανατολής**, που αντικατέστησε τους τοπικούς πληθυσμούς **κουτσομούρας** και, το χειρότερο, η τσούχτρα **Rhopilema nomadica**, που καταστρέφει **αλιεία** και **...τουρισμό!**

Τον περασμένο μήνα εγκαινιάστηκε βαθιά μέσα στη **ζούγκλα** του **Αμαζονίου** **πύργος 325 μέτρων**, ως αποτέλεσμα συνεργασίας ανάμεσα στη **Βραζιλία** και τη **Γερμανία** για τη μελέτη της **σχέσης** του μεγαλύτερου **τροπικού δάσους** του κόσμου με την **κλιματική αλλαγή**. Ο πύργος με την ονομασία **ΑΤΤΟ** (Παρατηρητήριο Υψηλού Πύργου στον Αμαζόνιο) είναι τώρα η **ψηλότερη κατασκευή** ολόκληρης της **N. Αμερικής**, στοίχισε **7,4 εκατομμύρια δολάρια** και η συλλογή δεδομένων εκεί θα αρχίσει αργότερα εντός του έτους.

Βιότοπος ωοτοκίας *Caretta caretta* οι παραλίες του Εθνικού Πάρκου Κοτυχίου-Στροφυλιάς

■ Διονύσης Μαμάσης

Οι περισσότεροι έχουμε την εντύπωση ότι οι παραλίες της Ζακύνθου, του Κυπαρισσιακού κόλπου αλλά και της Κρήτης φιλοξενούν κάθε καλοκαίρι φωλιές της θαλάσσιας χελώνας *Caretta caretta*. Μια νέα περιοχή έρχεται πλέον να ενταχθεί και επισήμως ως περιοχή ωοτοκίας.

Ούτε μια, ούτε δυο, ούτε τρεις αλλά σαράντα πέντε, ναι μάλιστα **σαράντα πέντε** (45) φωλιές θαλάσσιας χελώνας καταγράφηκαν στις αμμόδεις παραλίες του Εθνικού Πάρκου Κοτυχίου-Στροφυλιάς! Ένας αριθμός που χαροποιεί ιδιαίτερα την επιστημονική κοινότητα στην προσπάθεια που έλαβε χώρα τη φετινή καλοκαιρινή αναπαραγωγική περίοδο στη θερμοθετημένη προστατευόμενη περιοχή. Από τις Αλυκές Λεχαιών μέχρι την παραλία της Καλόγριας και σε καθημερινή πεζή παρακολούθηση εντοπίστηκαν, καταγράφηκαν, σημάνθηκαν, χαρτογραφήθηκαν και προστατεύθηκαν φωλιές του απειλούμενου είδους.

Το πρόγραμμα που ολοκληρώνεται τις προσεχείς ημέρες πραγματοποιείται για πρώτη φορά από την ίδρυση και λειτουργία του Φορέα Διαχείρισης Υγροτόπων Κοτυχίου Στροφυλιάς φέροντας τον τίτλο του υποέργου 12 «**Εντοπισμός & χαρτογράφηση φωλεοποίησης θαλάσσιων χελωνών *caretta caretta***». Χρηματοδοτήθηκε από το Πράσινο Ταμείο του Υπουργείου Περιβάλλοντος προς στήριξη φορέων των προστατευόμενων περιοχών 2014.

Το πρόγραμμα ξεκίνησε τον Μάρτιο με την περιβαλλοντική ενημέρωση, αγωγή

Ακρόαση με το στηθοσκόπιο στην φωλιά Μαμάσης Δ. Τζώρας Ηλίας

ρα οι μαθητές το απειλούμενο είδος και να κατανοήσουν τη σπουδαιότητα της προστατευόμενης περιοχής.

Από τέλη Μαΐου ξεκίνησε επισήμως η καθημερινή πεζή περιπολία από τις Αλυκές Λεχαιών-Αρετή-Κοτύχι-Μπρινιάς-Φάλαρη-Κουνουπελάκι-Κουνουπέλι-Κέντρος Καλόγριας. Η αναζήτηση φωλιών πραγματοποιείται με τον εντοπισμό χαρακτηριστικών χναριών-ιχνών στην άμμο από την έξοδο της θηλυκής χελώνας, όπου με ιδιαίτερη προσοχή, με απαλές και χειρωνακτικές κινήσεις σκάβουμε προς αναζήτηση των αυγών που είναι πιθανόν να εναπόθεσε. Αν εντοπιστούν τα αυγά, καταγράφονται στο πρωτόκολλο όλα τα δεδομένα και η φωλιά προστατεύεται, χαρτογραφείται, ενώ ειδική σήμανση με ταμπελίτσα τοποθετείται προς ενημέρωση των λουόμενων για προστασία.

Δυστυχώς όμως, και σε απόσταση αναπνοής, τροχοφόρα οχήματα μεγάλου κυβισμού κινούνταν ανεξέλεγκτα εντός των παραλιών με κίνδυνο την καταστροφή τους. Σε πολλά άλλα σημεία της παραλίας καταγράφηκαν ροδιές οχημάτων που αλλοίωναν τα ίχνη-χνάρια. Άμεσα τοποθετήθηκαν ειδικές πινακίδες σήμανσης προς απαγόρευση της διέλευσης τροχοφόρων οχημάτων με θετικά αποτελέσματα. Το ποσοστό της μείωσης της κίνησης οχημάτων σε ορισμένες ζώνες έφτασε και το 95%. Σε άλλες παραλιακές ζώνες τοποθετήθηκαν κορδέλες σήμανσης, όπου δυστυχώς μετά από 2-3 ημέρες είχαν εξαφανιστεί-ξηλωθεί.

Διονύσης Μαμάσης

Caretta caretta ©Mamasis Dionysis

Ο Διονύσης Μαμάσης στην παρακολούθηση της ακτογραμμής του Εθνικού Πάρκου

Η πρώτη φωλιά θαλάσσιας χελώνας στο Εθνικό Πάρκο Κοτυχίου Στροφυλιάς ©Mamasis Dionysis

και εκπαίδευση σε σχολεία πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης εντός του Εθνικού Πάρκου με διαδραστικές παρουσιάσεις και ειδική αναφορά στη θαλάσσια χελώνα καρέττα, με στόχο να γνωρίσουν καλύτε-

Νεκρή θαλάσσια χελώνα ©Mamasis Dionysis

Παράλληλα πραγματοποιήθηκε καταγραφή τραυματισμένων και νεκρών εκθαλασσωμένων χελωνών. Δυστυχώς, πάνω από σαράντα νεκρές καρέττα - καρέττα έχουν καταγραφεί, ορισμένες από τις οποίες βρέθηκαν σε αποσύνθεση, άλλες ήταν χτυπημένες με εμφανή τραύματα (καβούκι, κεφάλι), ενώ κάποιες βρέθηκαν δίχως τραύματα, ώστε να μην μπορούμε να συμπεράνουμε τα αίτια θανάτου. Δύο από αυτές ήταν πρασινοχελώνες (*Chelonia mydas*), ενώ οι τραυματισμένες που βρέθηκαν στάλθηκαν στο Κέντρο Περιθαλψής και Διάσωσης στη Γλυφάδα Αττικής για τη γρήγορη ανάρρωσή τους. Μάλιστα συμβάλαμε αποφασιστικά στην άμεση μεταφορά τραυματισμένων στην πλαζ ΕΟΤ στην Αγυιά Πάτρας και στην Μπούκα Αμφιλοχίας.

Για την ενημέρωση των πολιτών της ευρύτερης περιοχής του Εθνικού Πάρκου πραγματοποιήθηκαν ενημερωτικές περιβαλλοντικές εκδηλώσεις στην Πάτρα και στα γραφεία της Οικολογικής Κίνησης Πάτρας, στην Αρετή Ηλείας, στη Μανωλάδα, στη Βάρδα συνδυάζοντας την ενημέρωση του προγράμματος με τη λαϊκή τέχνη, όπου ο καραγκιοζοπαίχτης Χρήστος Πατρινός παρουσίασε μια νέα ξεκαρδιστική

κωμωδία, προσαρμοσμένη στις απαιτήσεις του προγράμματος, με τίτλο «**Ο Καραγκιοζής εθελοντής στο Εθνικό Πάρκο Κοτυχίου Στροφυλιάς**» χαρίζοντας γέλιο, κέφι και χαρά από το πρώτο μέχρι και το τελευταίο λεπτό της παράστασης. Οι περιβαλλοντικές δράσεις συνεχίζονται...

Προς το μεγάλο θαλάσσιο ταξίδι

Οι χελώνες ωτοκοούν από 1 μέχρι και 4 φορές το ίδιο καλοκαίρι εναποθέτοντας στη φωλιά τους 70-120 αυγά. Στο Εθνικό Πάρκο καταγράφηκε φωλιά με 131 αυγά, ενώ η μικρότερη απαριθμούσε μόλις 44. Ο αυγοθάλαμος (σχήματος μπουκαλιού) σύμφωνα με τη χαρτογράφηση είχε απόσταση από την ακτογραμμή 3 μέτρα, ενώ η πιο μακρινή απόσταση έφτανε τα 27 μέτρα.

Το αυγό μοιάζει σαν ένα μπαλάκι του πινγκ-πονγκ. Το κέλυφος έχει λευκό χρώμα και είναι πολύ μαλακό. Η επώαση διαρκεί περίπου 6-8 εβδομάδες και το φύλο των νεοσσών καθορίζεται από τη θερμοκρασία επώασης.

Όταν πραγματοποιείται η εκκόλαψη, τα χελωνάκια δεν εγκαταλείπουν αμέσως τη φωλιά, αλλά παραμένουν εντός του αυγοθαλάμου μέχρι να συμπληρώσουν ορισμένες οργανικές τελειοποιήσεις. Μετά από 3-4 ημέρες και όταν έρθει η κατάλληλη στιγμή και με την πτώση της θερμοκρασίας της άμμου κατά τη νύχτα ξεκινάει η αναρρίχηση προς την επιφάνεια και η

φωλιά εκκενώνεται ομαδικά. Κατευθύνονται γρήγορα με μοναδικό προορισμό τη θάλασσα. Καθοδηγούνται από τον φωτεινό ορίζοντα που αντανακλάται στην επιφάνεια του νερού. Τα χελωνάκια καταγράφουν στο μυαλό τους τα χαρακτηριστικά της παραλίας, έτσι ώστε μετά από χρόνια να μπορέσουν πάλι να επιστρέψουν στην ίδια παραλία για να γεννήσουν και αυτά. Φτάνοντας στο νερό κολυμπούν με επιμονή προς τα ανοιχτά και **το μεγάλο θαλάσσιο ταξίδι τους μόλις ξεκίνησε!**

Από τις πρώτες στιγμές της ζωής, από την αναρρίχηση στην επιφάνεια της άμμου και μέχρι τη θάλασσα αντιμετωπίζουν πολλούς κινδύνους. Προς την Οδύσειά τους γίνονται εύκολα λεία θηρευτών, όπως αλεπούδες, κουνάβια, κορμοράνοι, γλάροι και νεροπούλια.

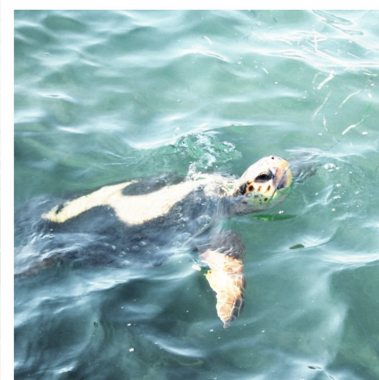
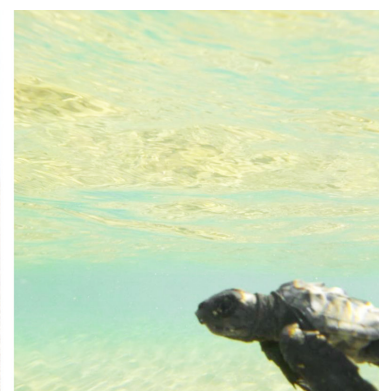
Τα χελωνάκια, που έχουν μήκος περίπου 5 εκατοστά και ζυγίζουν περίπου 16 γραμμάρια, έχουν σκούρο γκρι σταχτί χρώμα και μαλακό κέλυφος.

Η φετινή εντατική έρευνα, τα αμέτρητα χιλιόμετρα σάρωσης της ακτογραμμής με τα μέχρι στιγμής θετικά αποτελέσματα έχουν προκαλέσει πανελλήνιο ενδιαφέρον αναδεικνύοντας το Εθνικό Πάρκο Υγροτόπων Κοτυχίου Στροφυλιάς ως μια νέα περιοχή ωτοκοίας. Τα τελικά αποτελέσματα του έργου θα παρουσιαστούν το Δεκέμβρη στην Πάτρα.

Διονύσης Μαμάσης, info@mamasis.gr

Περιβαλλοντολόγος-Χαρτογράφος M.Sc.

Επιστημονικός Υπεύθυνος Έργου «Εντοπισμός & Χαρτογράφηση Φωλαιοποίησης Θαλάσσιων Χελωνών *Caretta caretta* στο Εθνικό Πάρκο Υγροτόπων Κοτυχίου-Στροφυλιάς»

Caretta caretta ©Mamasis Dionysis

Εκστρατεία ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης για τη μείωση της πλαστικής σακούλας στο θαλάσσιο περιβάλλον

Την 1η Σεπτεμβρίου 2015 εγκαινιάστηκε το ευρωπαϊκό Έργο LIFE DEBAG «Ολοκληρωμένη εκστρατεία ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης για τη μείωση της πλαστικής σακούλας στο θαλάσσιο περιβάλλον» (LIFE14 GIE/GR/001127) LIFEDEBAG-Integrated information and awareness campaign for the reduction of plastic bags in the marine environment (LIFE14 GIE/GR/001127), που υλοποιείται με τη συνεισφορά του χρηματοδοτικού μύθου LIFE της Ευρωπαϊκής Ένωσης και αποσκοπεί στη **μείωση της πλαστικής σακούλας στο θαλάσσιο περιβάλλον.**

Πρόκειται για ένα έργο με επίκαιρα προστιθέμενη αξία, καθώς, μόλις λίγους μήνες πριν, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, αναγνωρίζοντας την κρισιμότητα των επιπτώσεων της πλαστικής σακούλας στο θαλάσσιο περιβάλλον, υπερψήφισε νέα ευρωπαϊκή οδηγία, σύμφωνα με την οποία τα κράτη μέλη της Ε.Ε. επιτάσσονται να μειώσουν δραστικά την πιο ευρέως χρησιμοποιούμενη - «πολύ λεπτή» - πλαστική σακούλα μιας χρήσης.

Στο Έργο συμμετέχουν **πέντε φορείς** με εγνωσμένη εμπειρία στα πεδία της προστασίας του παράκτιου περιβάλλοντος και της διαχείρισης στερεών αποβλήτων και πιο συγκεκριμένα: το **Πανεπιστήμιο Πατρών**, που είναι και ο Συντονιστής

του Έργου (Εργαστήριο Θαλάσσιας Γεωλογίας & Φυσικής Ωκεανογραφίας, Τμ. Γεωλογίας, Τμ. Χημείας, Τμ. Βιολογίας), η **TERRANOVA** Περιβαλλοντική Τεχνική Συμβουλευτική ΕΠΕ, το Δίκτυο **ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ SOS**, η **Οικολογική Εταιρία Ανακύκλωσης** και το **Ερευνητικό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο Αστικού Περιβάλλοντος & Ανθρώπινου Δυναμικού** του Παντείου Πανεπιστημίου. Την Πέμπτη 10 Σεπτεμβρίου όλοι οι παραπάνω εταίροι συναντήθηκαν στην Πάτρα, στο kick off meeting του έργου, θέτοντας τις βασικές κατευθύνσεις και στρατηγικές του.

Μέχρι τις 31 Μαρτίου 2018, οπότε και ολοκληρώνεται η τυπική διάρκειά του, το έργο LIFE DEBAG θα υλοποιήσει μια ευρεία εκστρατεία ενημέρωσης με άξονα το τεράστιο οικολογικό αποτύπωμα της πλαστικής σακούλας στο θαλάσσιο περιβάλλον, φαινόμενο για το οποίο, παρά τις ανησυχητικές διαστάσεις που έχει λάβει την τελευταία δεκαετία, η γνώση των πολιτών εξακολουθεί να είναι ιδιαίτερα ελλειμματική.

Παρότι η διάχυση και τα αποτελέσματα του έργου αναμένεται να έχουν θετικό αντίκτυπο σε εθνικό επίπεδο, βασικό πιλότο εφαρμογής των δράσεων του αποτελεί το νησί της Σύρου. Στο πλαίσιο αυτό και σε ετήσια βάση, η πρώτη εβδομά-

δα του Ιουνίου καθιερώνεται ως «plastic bag free week», στη διάρκεια της οποίας θα πραγματοποιούνται οι κεντρικές δράσεις ενημέρωσης και επικοινωνίας με τους πολίτες και τους επισκέπτες του νησιού.

Οι δράσεις αυτές θα περιλαμβάνουν:

- Ενημέρωση πόρτα-πόρτα ενός μεγάλου μέρους των κατοίκων της Σύρου σχετικά με τις επιπτώσεις της πλαστικής σακούλας.
- Εκπαιδευτικές ομιλίες και εκπαιδευτικά παιχνίδια για παιδιά.
- Επιμορφωτικά σεμινάρια προς τους εκπαιδευτικούς.
- Στρογγυλά τραπέζια: ενημέρωση/συζήτηση με εμπλεκόμενους φορείς (αρμόδιους δημόσιους φορείς, τοπικές επιχειρήσεις, καταστήματα, κ.λπ.).
- Καμπάνια αντικατάστασης της πλαστικής σακούλας, σε συνεργασία με επιχειρήσεις

του νησιού, που ενδιαφέρονται να συμμετάσχουν στις δράσεις του έργου, στις οποίες θα διανεμηθούν πάνινες σακούλες, με απώτερο στόχο την προώθησή τους στο αγοραστικό κοινό, τη βαθμιαία υιοθέτησή τους για τη συσκευασία και μεταφορά των αγορών του και, κατά συνέπεια, τον περιορισμό της χρήσης πλαστικής σακούλας.

- Έκθεση εικαστικών έργων από τους μαθητές των σχολείων της Σύρου.
- Workshop ανοιχτό στο κοινό με τη συμμετοχή διεθνών επιστημόνων σχετικών με τα θαλάσσια απορρίμματα. Η απόδοση των δράσεων αυτών θα αξιολογηθεί από το πρόγραμμα μέσω της παρακολούθησης και της καταγραφής των απορριμμάτων στο περιβάλλον του νησιού σε όλη τη διάρκεια του προγράμματος.

Λουκία Καλαϊτζή
Υπεύθυνη Τύπου &
Επικοινωνίας
Δίκτυο ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ SOS

Τρεις μήνες πριν από το κλείσιμο των Φορέων Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών

Ποιος θα χρεωθεί το περιβαλλοντικό έγκλημα;

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΟΥ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΦΟΡΕΩΝ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Η διενέργεια των εθνικών εκλογών και ο σχηματισμός της κυβερνητικού σχήματος που ακολούθησε είχε ως αποτέλεσμα την αυτόνομη πλέον λειτουργία του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, ενώ στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας η πολιτική ηγεσία του Υπουργείου παρέμεινε η ίδια με αυτή προ εκλογών.

Με το παρόν Δελτίο Τύπου επιθυμούμε να θυμίσουμε τόσο στον αρμόδιο Υπουργό κ. **Πάνο Σκουρλέτη**, όσο και στον Αναπληρωτή Υπουργό αρμόδιο για θέματα Περιβάλλοντος κ. **Γιάννη Τσιρώνη**, τις επίσημες διαβεβαιώσεις τους σχετικά με την συνέχιση της λειτουργίας των **Φορέων Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών** και τη συνέχιση της απασχόλησης των εργαζομένων τους.

Συγκεκριμένα, έπειτα από σχετική συνάντηση που είχε στο Υπουργείο ο Πανελλαδικός Σύλλογος Εργαζομένων στους Φορείς Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών, δόθηκαν όλες οι απαραίτητες διαβεβαιώσεις για άμεση και οριστική επίλυση των προβλημάτων των Φορέων Διαχείρισης Π.Π. Αποτέλεσμα της συνάντησης ήταν η έκδοση σχετικής ανακοίνωσης από το Γραφείο Τύπου του

Υπουργείου με τη σύμφωνη γνώμη τόσο του Υπουργού κ. Σκουρλέτη όσο και του Αναπλ. Υπουργού κ. Τσιρώνη. Η ανακοίνωση με τίτλο: Διασφάλιση της λειτουργίας των Φορέων Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών Αθήνας, 27 Αυγούστου 2015, ανέφερε μεταξύ άλλων τα εξής:

«Στη συνάντηση διαπιστώθηκε ο κίνδυνος κατάρρευσης του συνόλου του Δημόσιου μηχανισμού Περιβαλλοντικής Προστασίας που υλοποιείται από τους Φορείς Διαχείρισης, καθώς η χρηματοδότησή τους είναι επισφαλής με συστατικό στοιχείο την έλλειψη μόνιμης ρύθμισης του θέματος. Εντός αυτού του πλαισίου, η - με "έκτακτους" όρους - υφιστάμενη χρηματοδότηση των Φορέων από το "Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη" (ΕΠΠΕΡΑΑ), με ευθύνη των προηγούμενων κυβερνήσεων, λήγει τον Δεκέμβριο του 2015. Αυτό θα έχει ως αποτέλεσμα - εκτός όλων των άλλων - την πλήρη αδυναμία κάλυψης της μισθοδοσίας των 380 εργαζομένων που απασχολούνται με συμβάσεις εργασίας Ορισμένου Χρόνου στους Φορείς Διαχείρισης.

Εκ μέρους του Υπουργείου υπήρξε η **κατηγορηματική δέσμευση για τη διασφάλιση της εργασί-**

ας όσων ήδη υπηρετούν στους φορείς. Η άσκηση περιβαλλοντικής πολιτικής διοίκησης και διαχείρισης των Προστατευόμενων Περιοχών της χώρας είναι απολύτως συνυφασμένη με την εμπέδωση εργασιακών δικαιωμάτων και την αναγνώριση του πολύτιμου έργου που ήδη έχουν προσφέρει όσοι και όσες υπηρετούν στους Φορείς Διαχείρισης. Παράλληλα, απαιτείται η Δημόσια εγγύηση της θεσμικής οργάνωσης και χρηματοδότησης του έργου των Φορέων.»

Και κατέληγε με τη ΔΕΣΜΕΥΣΗ για:

- την ενσωμάτωση στον, υπό σύνταξη, Κρατικό Προϋπολογισμό των αναγκών των Φορέων Διαχείρισης
- την επανεξέταση του θεσμικού καθεστώτος των Φορέων Διαχείρισης
- την αναβάθμισή τους λαμβάνοντας υπόψη τα πορίσματα του Εθνικού Διαλόγου για την ουσιαστική άσκηση μιας Δημόσιας Περιβαλλοντικής Πολιτικής.

Με την παραίτηση της κυβέρνησης και ευρισκόμενοι σε προεκλογική περίοδο, ο πρώην τότε και πλέον νυν Αναπλ. Υπουργός κ. Τσιρώνης δήλωνε θριαμβευ-

τικά μέσω της προσωπικής ιστοσελίδας του σχετικά με τις Προστατευόμενες Περιοχές:

«Μέσα στο φθινόπωρο προβλεπόταν να αλλάξει η νομοθεσία για πλήρη κάλυψη όλων των περιοχών. Ταυτόχρονα εγγράψαμε για πρώτη φορά στην ιστορία της Ελλάδας 5 εκατομμύρια € στον προϋπολογισμό του 2016 ώστε να διασφαλιστούν οι θέσεις εργασίας στους φορείς από 1-1-16. Μέχρι σήμερα οι φορείς χρηματοδοτούντο αποκλειστικά από ευρωπαϊκά κονδύλια που λήγουν στις 31-12-15.»

Οι εκλογές είναι πλέον παρελθόν και ο χρόνος τρέχει αμείλικτα.

ΑΠΑΙΤΟΥΜΕ την υλοποίηση των δεσμεύσεων της πολιτικής ηγεσίας του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας άμεσα.

ΜΕ ΑΦΟΡΜΗ ΜΙΑ ΤΑΙΝΙΑ ...

Τετάρτη 14/10, 8:00 μ.μ. «Το αλάτι της Γης» (The salt of the Earth).

Γαλλοβραζιλιάνικη ταινία (2014) του Βιμ Βέντερς, όπου περιγράφεται η ζωή και το έργο του κορυφαίου Βραζιλιάνου φωτογράφου και οικολογικού ακτιβιστή Σεμπαστιάνο Σαλγκάδο, ο οποίος έχει απαθανάτισει με μοναδικό στιλ τη ζωή των κατοίκων σε απρόσιτες κι επικίνδυνες γωνιές του πλανήτη.

Μέσα από μαγευτικά πλάνα, το φιλμ συνθέτει ένα συναρπαστικό καλειδοσκόπιο της ανθρώπινης υφής, με όλες τις

αντιφάσεις της. Μια συγκινητική ταινία που ξεπερνά κατά πολύ το θέμα της και μεταμορφώνεται σε σπουδή για τον άνθρωπο και το περιβάλλον του. Όμως, όπως θα δούμε, ο Σαλγκάδο έχει, εκτός από τη φωτογραφία, ένα ακόμη σημαντικό κεφάλαιο στη ζωή του: την αφοσίωσή του στην οικολογία, το πρόγραμμα αναδάσωσης που έστησε στη Βραζιλία και τα σχεδόν θαυματουργά αποτελέσματα που απέφερε. Ο ίδιος λέει ότι «η φύση ήταν εκείνη ακριβώς που του επέτρεψε να μην χάσει την πίστη του στην ανθρωπότητα».

Τετάρτη 11/11, 8:00 μ.μ «Δημιουργία» (Creation).

Αμερικάνικη ταινία (2009) του Τζον Αμιελ. Η ταινία αποτελεί την κινηματογραφική μεταφορά του βιβλίου «Annie's Box», που έχει γράψει ο τρισέγγονος του **Δαρβίνου**, χρησιμοποιώντας την αλληλογραφία και ημερολόγια της οικογένειας. Ο Κάρολος Ροβέρτος Δαρβίνος (1809-1882) είναι ο γνωστός σε όλους μας επιστήμονας, στον οποίο οφείλουμε τη *θεωρία της εξέλιξης των ειδών* καθώς και την έννοια *μηχανισμός της*

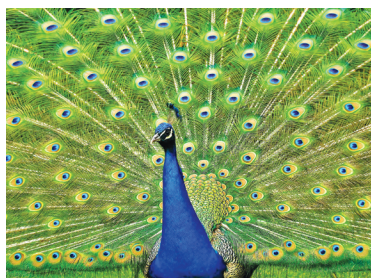
φυσικής επιλογής. Άγγλος φυσιοδίφης και γεωλόγος, μελέτησε την ποικιλομορφία των ειδών αλλά και την εξέλιξή τους μέσα στο χρόνο.

Η ταινία είναι μια αποκαλυπτική ματιά στη ζωή ενός σπουδαίου επιστήμονα, στην οικογένεια και στην αγάπη για τη θρησκόληπτη γυναίκα του, καθώς, διχασμένος ανάμεσα στην επιστήμη και την πίστη, αγωνίζεται να ολοκληρώσει το θρυλικό του βιβλίο «**On the Origin of Species**», το οποίο θεωρείται ένα από τα σημαντικότερα βιβλία όλων των εποχών.

Η συμμετρία στο φυσικό κόσμο και τα «φράκταλ» - ζωικό βασίλειο

Συνεχίζοντας σε ανάλογο θέμα με το προηγούμενο φύλλο (Αύγ.-Σεπτ.), ας δούμε τι συμβαίνει στο ζωικό βασίλειο με τη συμμετρία και τα «φράκταλ».

Στη φύση, και ιδιαίτερα στο ζωικό κόσμο, όπως και στο φυτικό, συναντάμε συμμετρίες, ομοιότητες, αρμονίες, αλλά και ασυμμετρίες, όπως και το φαινόμενο της πολλαπλής επανάληψης του ίδιου σχήματος σε διαφορετικές κλίμακες με τη χαρακτηριστική μορφή των φράκταλ. Υπενθυμίζουμε ότι *σχήματα* με την ιδιότητα να εμφανίζουν λεπτομερειακή δομή κάτω από ένα ευρύ φάσμα κλιμάκων παρατήρησης, και η οποία παραμένει κατά μέσο όρο όμοια με την αρχική, λέγονται *μορφοκλασματικά (fractals)*, και η νέα γεωμετρική γλώσσα που τα περιγράφει *μορφοκλασματική Γεωμετρία*. Η ιδιότητά τους να διατηρούν την δομή τους κάτω από αλλαγή κλίμακας χαρακτηρίζεται σαν *αυτοομοιότητα*.

κατατάξουμε και τα φαινόμενα φράκταλ, όπου μπορεί να νομίζουμε πως βλέπουμε συμμετρικά σχήματα και σχέδια, αλλά να πρόκειται για αυτοομοιότητα.

Ο ιστός της αράχνης και ο σαλιγκάρος παρουσιάζουν χαρακτηριστικά fractal

Σπειράλ-σαλιγκάρος

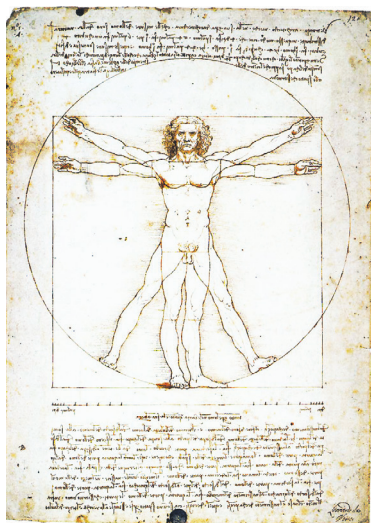
Στη φύση βέβαια φαίνεται να αρέσει να διαφοροποιείται.

“Για φανταστείτε ένα σύνολο ανθρώπων που να έχουν όλοι τον ίδιο δείκτη ευφυΐας, έστω το μέσο όρο. Θα είχαμε μια τέλεια συμμετρία ευφυΐας αλλά καμία ελπίδα για να υπάρξει μέσα στο σύνολο αυτό ένας Πλάτωνας, ένας Αριστοτέλης, ένας Νεύτων ένας Αϊνστάϊν κλπ., όπως βέβαια και κανένα άτομο με κάποιες νοητικές αδυναμίες. Άρα από δημιουργική άποψη η συμμετρία δεν είναι πάντοτε «καλή»...

Γιατί δεν «επέλεξε» να κατασκευάσει πανομοιότυπους τους δομικούς λίθους της ύλης; Η απάντηση είναι απλή: ένα τέλει Σύμπαν θα μπορούσε βέβαια να είναι πιθανό, αλλά θα ήταν άγονο και ζοφερό. Ένα τέτοιο Σύμπαν δεν θα μπορούσε να φιλοξενησει το άρωμα των τριαντάφυλλων, ούτε το τραγούδι των αηδονιών, ούτε τις λαμπερές φλόγες του ηλιοβασιλέματος. Η τέλεια ενοποίηση, η αλάνθαστη συμμετρία, η απόλυτη τελειότητα θα ήταν συνώνυμες με τη στειρότητα, με μια νεκρή και άγονη φύση. Η Κτίση παρουσιάζει τόσες ομορφιές, ακριβώς επειδή έσπασε η αρχική συμμετρία.” (Αντώνης Αντωνίου, Δρ Αστροφυσικής Παν/μίου Αθηνών)

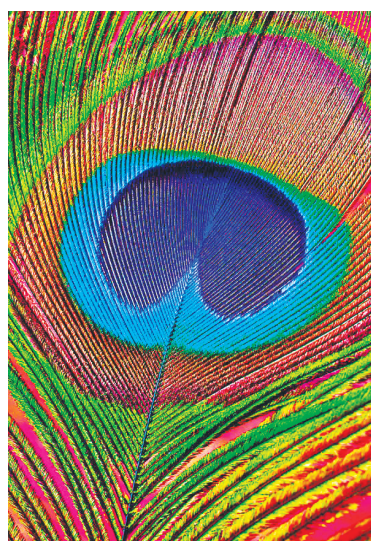
Η κυψέλη με την κανονικότητα και τη συμμετρία της αποδεικνύει πως η προικισμένη μέλισσα γνωρίζει ανώτερα μαθηματικά!

Ο αστερίας, η πεταλούδα και το παγώνι, το ανθρώπινο σώμα ακόμα, παρουσιάζουν αμφίπλευρη συμμετρία, δηλ. είναι συμμετρικά ως προς ένα κατακόρυφο άξονα στο κέντρο.

Βέβαια, στη φύση και τη βιολογία η *συμμετρία* είναι *κατά προσέγγιση*, που σημαίνει ότι τα διπλά μέρη, ενώ θεωρούνται συμμετρικά, σπάνια θα ταιριάζουν ακριβώς. Στην περίπτωση αυτή μπορούμε να

Έργα τέχνης fractal μιμούμενα το ζωικό βασίλειο

Φτερό παγωνιού

Φτερά πεταλούδας

Πηγές:

- <http://www.elzoni.gr/html/ent/399/ent.16399.asp>
- <http://eee-athens.edu.gr/contents-math.html>
- <http://www.quoterland.com/>
- <http://mathmosxos.blogspot.gr/>

Ο φτερωτός κόσμος

(Εθνικό Πάρκο Υγροτόπων Κοτυχίου-Στροφυλιάς)

Κείμενο-Φωτογραφίες: **Μαμάσης Διονύσης**
Περιβαλλοντολόγος, M.Sc. Αειφορικής Διαχείρισης
Προστατευόμενων Περιοχών
Ορνιθολογική έρευνα πεδίου
info@mamasis.gr

Καλαμοκανάς

Το παρυδάτιο πουλί ο καλαμοκανάς (*Himantopus himantopus*) συχνάζει τους καλοκαιρινούς μήνες στη χώρα μας (Μάρτιος-Σεπτέμβριος) και σε υγροτοπικές πλημμυρισμένες εκτάσεις, σε αλμυρόβαλτους, ορυζώνες, αλυκές, έλη.

Στο Εθνικό Πάρκο καταγράφεται να φωλιάζει σε ικανοποιητικό αριθμό ζευγαριών με την παρουσία του στους υγροτόπους του Προκόπου, στη λιμνοθάλασσα Κοτυχίου, στις αλυκές Λεχαιών, στη Λάμια και στον Άραξο.

Λόγω της χρωματικής του ομοιότητας είναι μια μικρογραφία του πελαργού.

Το παρυδάτιο πουλί μήκους 33-36 εκατοστών διακρίνεται για τα εντυπωσιακά μακριά και ροδοκόκκινα λεπτά πόδια, το μαύρο ράμφος που μοιάζει με βελόνα, την καφετιά χροιά στην πλάτη και τη λευκή του σφήνα. Κατά την πτήση του κρατά το κεφάλι και τα πόδια του τεντωμένα.

Τα μακριά πόδια του επιτρέπουν να περπατάει σε βαθιά σχετικά νερά αναζητώντας έντομα και άλλα υδρόβια ασπόνδυλα, όπως οστρακοειδή και μαλάκια. Συχνά σχηματίζονται ομάδες και κυνηγούν μαζί, ενώ δεν λείπουν και οι μικροσυμπλοκές μεταξύ τους.

Το μεταναστευτικό είδος φωλιάζει σε χαλαρές αποικίες φτιαγμένες από λάσπη και φύλλα, σε διάκενα καλαμιώνων, στις όχθες και σε πλημμυρισμένα μέρη, αρκεί να μην τον ενοχλούν οι άνθρωποι ή άλλοι παράγοντες.

Το 1995 τα ζευγάρια που καταγράφηκαν στο Εθνικό Πάρκο ήταν μια από τις μεγαλύτερες ευρωπαϊκές αποικίες. Τα τελευταία χρόνια πάντως ο αναπαραγόμενος πληθυσμός έχει μειωθεί.

Γεννά μια φορά το χρόνο τρία με τέσσερα αυγά και είναι πολύ θορυβώδης κατά την αναπαραγωγική του περίοδο.

■ Νίκη Τσάμη

Μύθοι των λουλουδιών.

Το Γιασεμί ή Ίασμος.

Κι εκεί που βαδίζεις αμέριμος, χωρίς να τραβάει τίποτα το μάτι σου, νιώθεις ότι κάτι σε τραβάει από την ...μύτη! Μια θεσπέσια, το λιγότερο, μυρωδιά σε θέλγει, παίρνεις βαθύτερες και περισσότερες ανάσες στρέφοντας το κεφάλι σου γύρω-γύρω, για να εντοπίσεις τον ...δράστη! Και να 'τος! Ή σε μια πέργκολα ξαπλωμένος ή στα κάγκελα μιας αυλής, άλλοτε μικρότερος κι άλλοτε μεγαλύτερος με τα μικρά του ανθάκια να ...δαμάζει ψυχές! Είναι το Γιασεμί!

Για μικρούς...

Κάποτε, στην Κίνα, ζούσε ένας νεαρός αυτοκράτορας σε ηλικία γάμου. Έμαθε ότι ένας από τους στρατηγούς του είχε έξι θυγατέρες, άξιες να γίνουν αυτοκρατορίσσες. Κάλεσε τον στρατηγό και του είπε να διαλέξει την πιο άξια από τις κόρες του για γυναίκα του. Ο πατέρας απάντησε ότι αυτό είναι αδύνατο, γιατί όλες τους ήταν ισάξιες

και πρότεινε στον αυτοκράτορα (πολύ δημοκρατικός ο αυτοκράτωρ, να επιτρέψει σε έναν υπήκοό του να προτείνει) να διαλέξει ο ίδιος, αφού επισκεφτεί το ταπεινό τους παλάτι.

Πράγματι, ο μελλοντικός επισκέφτηκε το σπίτι του στρατηγού και διαπίστωσε ότι ήταν αδύνατο να διαλέξει, τον είχαν θαμπώσει και οι έξι! Αλλά νύφη έπρεπε να βρεθεί οπωσδήποτε και ο Μεγαλειότατος βρήκε το πώς. Είπε, λοιπόν, ότι θα νυμφευθεί όποια του φέρει, αύριο, στο παλάτι, το ομορφότερο λουλούδι.

- Εγώ θα του πάω το πιο όμορφο τριαντάφυλλο, είπε η πρώτη.

- Εγώ το ωραιότερο γαρύφαλλο, είπε η δεύτερη.

- Εγώ τον ωραιότερο κρίνο, είπε η τρίτη.

- Εγώ το χρυσάνθεμο η τέταρτη.

- Εγώ τη ντάλια είπε και η Πέμπτη.

Για την έκτη δεν έμεινε κανένα λουλούδι!

Ξημέρωσε η άλλη μέρα και η μικρούλα μας ήταν πολύ λυπημένη, γιατί δεν είχε λουλούδι και τότε ένα μικρό πουλάκι πέταξε ως το παράθυρό της κρατώντας στο ράμφος του ένα κλαδάκι με μικρά λευκά ανθάκια, που το άφησε πάνω στο περβάζι του παραθυριού. Η μικρή το πήρε στα χέρια της, το μύρισε και την μάγεψε το άρωμα του! Το πρόσωπο της μικρής έλαμψε! «Αυτό θα δώσω στον αυτοκράτορα», είπε.

Ο αυτοκράτορας εντυπωσιάστηκε από τα λουλούδια των κοριτσιών, αλλά μαγεύτηκε από το άρωμα του άγνωστου λουλουδιού.

- Πώς το λένε, ρώτησε ο αυτοκράτορας.

- Δεν ξέρω, είπε η μικρή.

- Εσένα πώς σε λένε:

- Με λένε, Για - σε - μί.

- Για - σε - μί, έτσι θα ονομαστεί, είπε ο αυτοκράτορας, και εσύ θα γίνεις γυναίκα μου,

γιατί καλή η ομορφιά, αλλά καλύτερη η ταπεινότητα και η προσφορά!

Ο αυτοκράτορας έβαλε λυτούς και δεμένους να βρεθεί το λουλούδι και να καλλιεργηθεί στους βασιλικούς κήπους. Ούτω και εγένετο! Κι έτσι σήμερα εμείς έχουμε το γιασεμί.

... και για μεγάλους

Γιασεμί - *jasminum* στα λατινικά, προέρχεται από το αρχαίο ελληνικό ίασμος, δηλαδή μύρο (αρωματικό έλαιο), το οποίο προέρχεται από το περσικό *gasamin* ή *gasam*. Ο ίασμος ο φαρμακευτικός (*jasminum officinale*) μας ήρθε από την Περσία και καλλιεργήθηκε για φαρμακευτικούς σκοπούς (Διόσκουρος). Ο ίασμος θαμνώδης (*jusminum fruticans*) απαντάται αυτοφυής στην Ελλάδα, είναι αειθαλής θάμνος με κίτρινα άνθη.

Υπάρχουν περί τα 300 είδη, διαφόρων χρωμάτων, που ευδοκούν στις εύκρατες και θερμές περιοχές της γης, δεν αντέχουν στα ψυχρά κλίματα, χωρίς να αποκλείονται οι εξαιρέσεις.

Φυτό χωρίς πολλές απαιτήσεις, θάμνος ή αναρριχώμενο, ανθίζει για μεγάλο χρονικό διάστημα. Καλλιεργείται για το αρωματικό έλαιό του, που χρησιμοποιείται στην αρωματοποιία, στη φαρμακευτική και κοσμετολογία, στη βιομηχανία τροφίμων και ποτών (τσάι).

Μπορεί να ευδοκιμήσει και σε γλάστρες. Προτιμότερο να φυτεύεται κοντά σε εισόδους ούτως, ώστε, όταν περνάμε, με τα «κύματα» του αέρα να σκορπάμε το άρωμά του γύρω μας!

- Γκαρσόν, μετά το μπασμάτι, ένα τσάι για σεμιού, παρακαλώ!

■ Γ. Κανέλλης

Ναι στο τσίρκο, αλλά...

...χωρίς τα ζώα, ήταν το κεντρικό σύνθημα στο πανώ της ΟΙΚΙΠΑ, που ξετυλίξαμε πριν λίγα χρόνια στην Ακτή Δυμαίων, στην προσπάθειά μας να καταγγείλουμε την κακομεταχείριση των άγριων ζώων στα τσίρκα, αλλά και τις επιπτώσεις στους πληθυσμούς των ζώων αυτών στην άγρια φύση από τις αιχμαλωσίες πολλών, για να εκπαιδευτούν γι' αυτά. Είχαμε τότε, μάλιστα, περιτοιχίσει το πανώ με μέλη μας ντυμένα ...αρκούδες ή άλλα ζώα. Που βρήκαμε τις στολές; Ας είναι καλά το καρναβάλι.

Οι κινητοποιήσεις σε πολλές πόλεις σε όλη τη χώρα (στην Πάτρα είχε γίνει ειδική συνεδρίαση του Δημοτικού Συμβουλίου και ομόφωνη ή σχεδόν ομόφωνη απόφαση κατά της χρήσης άγριων ζώων στα τσίρκα) οδήγησαν σε μια τιμητική για την χώρα μας εξέλιξη: το 2012 η Ελλάδα ήταν η πρώτη ευρωπαϊκή και η δεύτερη στον κόσμο χώρα που απαγόρευσε τα τσίρκα με ζώα, επιτρέποντας μόνο αυτά με ακροβάτες και άλλους καλλιτέχνες του χώρου αυτού. Ήδη έχουν αυξηθεί οι χώρες που έχουν επιβάλει σχετική απαγόρευση, και από ρεπορτάζ του Σκάι μαθαίνουμε ότι πρόσφατα προστέθηκε και η Ολλανδία με απόφαση, η οποία θα ισχύσει και θα εφαρμοστεί άμεσα στα

22 ενεργά τσίρκα της χώρας, 16 εκ των οποίων χρησιμοποιούν 119 άγρια ζώα.

Οι φιλοζωικές οργανώσεις της χώρας αυτής μάλιστα δεν αρκούνται στη νομοθετική τους επιτυχία, αλλά συνεργάζονται στην αναζήτηση τρόπων, ώστε τα ζώα που θα ...βγουν στη σύνταξη να μην πωληθούν σε άλλες χώρες χωρίς ανάλογη νομοθεσία, αλλά να παραμείνουν στη χώρα, σε οργανωμένους χώρους, όπου θα ζήσουν καλά το υπόλοιπο της ζωής τους, μια και δεν μπορούν πια να επανενταχτούν στους φυσικούς τους βιότοπους.

Κάτι ανάλογο, δηλαδή, με ό,τι γίνεται στο Νυμφαίο της Καστοριάς, όσον αφορά αρκούδες που κατάσχονται από πλανόδιους,

■ Γ. Κανέλλης

Ούτε κανόνια, ούτε βούτυρο: άγρια φύση!

Πολλοί αντιπαθούν την Ομοσπονδιακή Γερμανία για την γενικότερη ισχύ της στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που της δίνει, στην πράξη, ένα ρόλο εταίρου με ηγεμονικό ρόλο. Η αλήθεια είναι όμως ότι θα ήταν προτιμότερο, ιδίως σε ό,τι αφορά στις πολιτικές περιβάλλοντος και απεξάρτησης από πυρηνικά και ορυκτά καύσιμα, να την ζηλέψουμε και να την μιμηθούμε. Η Γερμανία αυτό το καλοκαίρι αποφάσισε να μετατρέψει πάνω από 60 πρώην στρατόπεδα σε φυσικά πάρκα, με στόχο να δημιουργήσει τεράστιες πράσινες οάσεις και μέρη για να μένουν σπάνια είδη πουλιών.

Η Υπουργός περιβάλλοντος **Barbara Hendricks** είπε ότι οι αλλαγές στις Γερμανικές ένοπλες δυνάμεις έχουν αφήσει ελεύθερα πάνω από 76.600

στρέμματα δάσους, ελών, λιβαδιών. Η κ. Hendricks πρόσθεσε ότι η κυβέρνηση αποφάσισε να μην πουλήσει τη γη, αν και σε πολλές περιπτώσεις είναι μεγάλης αξίας, για να δημιουργήσει φυσικά καταφύγια. "Αρπάζουμε μια ιστορική ευκαιρία με αυτήν την μετατροπή - πολλές περιοχές, που ήταν μέχρι τώρα άδυτες, τώρα δεν χρειάζονται για στρατιωτικούς σκοπούς", είπε. "Είμαστε τυχεροί που μπορούμε να επιστρέψουμε αυτές τις εκτάσεις στη φύση."

Τα τελευταία χρόνια πολλές εκτάσεις γης στην πρώην Ανατολική Γερμανία, ανήκαν στον στρατό, μεταξύ άλλων και η "Πράσινη Λωρίδα" κατά μήκος των πρώην συνόρων με την τότε Δυτική Γερμανία. Αυτές οι εκτάσεις έχουν ήδη μετατραπεί σε φυσικά καταφύγια για την χλωρίδα και πανίδα και θα αφεθούν ως έχουν. Οι 62 βάσεις και περιοχές εκπαίδευσης, που θα μετατραπούν σε προστατευόμενες φυσικές περιοχές, είναι κυρίως στην πυκνοκατοικημένη πρώην Δυτική Γερμανία. Οι περιοχές αυτές θα είναι κυρίως βιότοποι, που η Κρατική Αρχή για Προστασία της Φύσης, είπε ότι θα παράσχουν κρίσιμα καταφύγια

για είδη που βρίσκονται σε κίνδυνο εξαφάνισης, όπως κάποια είδη νυχτερίδας, δρυοκολάπτες, αετούς και σκαθάρια. Παρόλα αυτά, πολλές εκτάσεις θα είναι ανοιχτές και στο κοινό, και 156.000 εκτάρια θα επιστραφούν στην κρατικά προστατευόμενη άγρια φύση.

Σημειώνουμε ότι ανάλογο σχέδιο έχει υπάρξει και στη χώρα μας, αλλά κάποια μαγικά χέρια συνήθως εμποδίζουν την τελική απόδοση των μη εν χρήσει στρατοπέδων στις πόλεις. Ειδικότερα στην Πάτρα θα μπορούσε να αποδοθούν στην πόλη το ΚΕΤΧ, οι Φούρνοι της Αεροπορίας (κοντά στο κλειστό ΤΟΦΑΛΟΣ) και το πεδίο βολής Αρόης. Η χρήση τους εν μέρει ως πάρκων και εν μέρει ως τράπεζας γης για την σωτηρία των πλατειών που επιστρέφουν στους πρώην ιδιοκτήτες τους, θα μπορούσε να δώσει χώρο στην άγρια ζωή και ευκαιρίες για καλύτερη πολεοδομία στους πατρινούς.

Σχετικά δείτε:

<http://www.france24.com/en/20150618-germany-turns-military-bases-rare-bird-nature-reserves>

Λιγότερες συγκρούσεις πουλιών με ανεμογεννήτριες

■ Γ. Κανέλλης

Η αιολική ενέργεια είναι η αποδοτικότερη ανανεώσιμη πηγή ενέργειας σήμερα. Συνεχείς επιτυχίες, όπως, για παράδειγμα, η στιγμιαία κάλυψη πλέον του ημίσεως των ενεργειακών αναγκών της Ισπανίας από ΑΠΕ, δείχνουν το δυναμισμό της. Οι νέοι στόχοι της Ευρωπαϊκής Ένωσης ενόψει της Διάσκεψης του Παρισιού για το κλίμα (40% κάλυψη ηλεκτροπαραγωγής από ΑΠΕ το 2030) δεν μπορούν να επιτευχθούν χωρίς την γρήγορη ανάπτυξή τους.

Όμως τα αιολικά πάρκα είναι μια ογκώδης επέμβαση στο τοπίο και τους βιοτόπους της άγριας ζωής. Παρότι δεν ενοχλούν παρά ελάχιστα είδη, οι επιπτώσεις αφορούν ευαίσθητα από πληθυσμιακή άποψη είδη πτηνών, ιδίως αρπακτικά και μεταναστευτικά, που έχουν απώλειες λόγω συγκρούσεων με τα πτερυγία ή το στύλο των ανεμογεννητριών. Έτσι μειώνεται η αναγκαία κοινωνική συναίνεση για την εγκατάστασή τους.

Γι' αυτό αναζητούνται τρόποι και γίνονται μελέτες για την ουσιαστική μείωση των συγκρούσεων και επομένως των απωλειών πτηνών.

Μια νέα μελέτη* επιχειρεί να συνοψίσει και να αξιολογήσει τους τρόπους που έχουν προταθεί για να επιτευχθεί ο στόχος της δραστηκής μείωσης (μέχρι 95 ή και 100%) των συγκρούσεων καθώς και να προτείνει πρακτικές λύσεις. Στο πλαίσιο της εξετάστηκε η εκτενής σχετική βιβλιογραφία και έγινε συνεργασία

με ερευνητές, εταιρίες, κρατικές υπηρεσίες. Αναλύθηκαν 26 διαφορετικά μέτρα μείωσης των συγκρούσεων, που διακρίθηκαν σε εκείνα που αφορούν στις ανεμογεννήτριες και εκείνα που αφορούν στα πουλιά. Τα δεύτερα περιλαμβάνουν φώτα που αναβοσβήνουν, ή μηχανήματα πρόκλησης ενοχλητικών θορύβων ή επεμβάσεις στον βιότοπο, έτσι ώστε να μειώνεται η ελκυστικότητα των περιοχών με ανεμογεννήτριες και να αυξάνεται αυτή των παρακείμενων περιοχών που δεν έχουν. Επίσης θετικά αξιολογήθηκαν ανακλαστικές επιφάνειες για την ημέρα και συσκευές λείζερ για τη νύχτα. Καλή βαθμολογία πήραν επίσης ηχητικά αποτρεπτικά μέσα. Οι μελετητές προτείνουν εκπομπή ήχων, σε τακτά διαστήματα με κάποιο βιολογικό νόημα, όπως κραυγές ανταγωνιστικών αρπακτικών ή προειδοποιητικού χαρακτήρα.

Όσον αφορά στα μέτρα που αφορούν τις ίδιες τις ανεμογεννήτριες, πρώτα στην αξιολόγηση κρίθηκαν μέτρα όπως η μείωση της ταχύτητας των πτερυγίων

και η προσωρινή παύση λειτουργίας. Τα μέτρα αυτά έχουν σημαντική επιτυχία όσον αφορά τα πτερυγία αλλά όχι όσον αφορά το στύλο. Οι μελετητές συνιστούν αποφυγή περιοχών φωλεοποίησης ευαίσθητων ειδών και διενέργειας εργασιών κατά την αναπαραγωγική για τα πουλιά περίοδο. Εκτίμησαν ακόμη ότι τακτικές δημιουργίας νέων βιοτόπων ή περιοχών φωλεοποίησης είναι προτιμότερες από τη λήψη μέτρων απομάκρυνσης των πτηνών από τις περιοχές με ανεμογεννήτριες. Θεωρούν επίσης προτιμητέα την ανάπτυξη αιολικών πάρκων σε περιοχές έτσι κι αλλιώς επηρεασμένες από ανθρώπινες δραστηριότητες, ακόμη και βιομηχανικές περιοχές.

Αξιοσημείωτες είναι οι παρατηρήσεις των μελετητών όσον αφορά στην κατασκευή των ανεμογεννητριών στο μέλλον. Προτείνουν ενσωμάτωση απωθητικών συστημάτων φωτισμού, που να συνδυάζουν παθητικές τακτικές, όπως υπεριώδεις επιστρώσεις των στοιχείων φωτισμού, με ενεργητικές, όπως φώτα που αναβοσβήνουν. Φυσικά προτείνουν και τα κλασικά μέτρα αποκλεισμού περιοχών με υψηλό κίνδυνο σύγκρουσης όπως οι μεταναστευτικοί διάδρομοι και ορισμένες αγροτικές περιοχές.

***Η μελέτη είναι των:** May, R., Reitan, O., Bevanger, K., Lorentsen, S. & Nygård, T. (2015). *Mitigating wind-turbine induced avian mortality: Sensory, aerodynamic and cognitive constraints and options. Renewable and Sustainable Energy Reviews 42, pp.170-181. DOI: 10.1016/j.rser.2014.10.002.*

Κοπή αιωνόβιου πλατάνου στο Βελβίτσι

Με αφορμή την κοπή πλατάνου στο Βελβίτσι η ΟΙΚΙΠΑ απέστειλε στον Αντιδήμαρχο Πολεοδομικού Σχεδιασμού και Περιβάλλοντος κ. Παύλο Στάμου την ακόλουθη επιστολή:

Κύριε Αντιδήμαρχε,

Όπως μας πληροφόρησαν πολίτες και διαπιστώσαμε και οι ίδιοι, δίπλα στην εκκλησία του Αγίου Κωνσταντίνου, η οποία βρίσκεται επί της οδού που ανεβαίνει στο **Βελβίτσι**, έχει πρόσφατα κοπεί ο ένας από τους **δύο αιωνόβιους πλατάνους** που υπήρχαν εκατέρωθεν της βρύσης που υπάρχει λίγα μέτρα απέναντι από το ναό. Πίσω από τον άλλο πλάτανο υπάρχουν μεγάλα κομμάτια κορμού. Στη θέση που βρισκόταν ο πλάτανος που κόπηκε

υπάρχει καλούπωμα περίπου τριών τετραγωνικών μέτρων, προκειμένου να κτισθεί κάποια κατασκευή.

Παρακαλούμε όπως στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων σας για την διαφύλαξη του πρασίνου του Δήμου μας, εξετάσετε αν η κοπή έγινε με άδεια ή όχι και στην περίπτωση που δεν υπάρχει άδεια, παρακαλούμε όπως ενεργήσετε τα νόμιμα. Επισυνάπτουμε σχετικές φωτογραφίες.

Επίσης παρακαλούμε όπως προειδοποιήσετε με σαφήνεια έναντι τυχόν σκέψεων για κοπή και του άλλου πλατάνου, που υπάρχει δίπλα στη βρύση. Τέλος θεωρούμε ότι είναι ορθό να επιβληθεί η φύτευση άλλου κατάλληλου δέντρου (πλατάνου, καρυδιάς πχ), πίσω από το σημείο όπου βρισκόταν το δέντρο που κόπηκε.

Ημερίδα στην Πάτρα στις 7 Οκτωβρίου:

«Κορινθιακός, θάλασσα ζωντανή»

Ο Κορινθιακός Κόλπος έχει δίκαια αποκληθεί μικρογραφία της Μεσογείου, μια και είναι μια **κλειστή, ευαίσθητη θάλασσα**, αρκετά βαθιά, ανάμεσα στα βουνά της Πελοποννήσου και της Στερεάς Ελλάδας, με εκπληκτικής ομορφιάς ακτές και σημαντικό πλούτο ζωντανών ειδών. Όχι λιγότερο σημαντικές είναι οι πολιτιστικές και ιστορικές του αξίες. Αντιμετωπίζει όμως προβλήματα, όπως η αλίευση με καταστροφικά εργαλεία, οι αμμοληψίες από τα ποτάμια που κτίζουν τις ακτές του, η ρύπανση του βυθού του από πλαστικά, η υπερσυγκέντρωση βιομηχανικών και εξορυκτικών δραστηριοτήτων στη βόρεια ακτή του.

Η Οικολογική Κίνηση Πά-

τρας έχει σημαντική συμμετοχή στους αγώνες για την προστασία του Κορινθιακού Κόλπου από τους παράγοντες που τον απειλούν με υποβάθμιση. Συμμετέχουμε και πάλι διοργανώνοντας στην πόλη μας μια σημαντική επιστημονική ημερίδα για την ανάδειξη του Κορινθιακού Κόλπου ως οικοσυστήματος, στα πλαίσια ευρύτερων εκδηλώσεων με τίτλο «Ημέρες Κορινθιακού» που γίνονται και σε άλλ-

λες πόλεις, όπως ιστιοπλοϊκός αγώνας με κατάληξη τη Ναύπακτο, ημερίδες στο Κιάτο και τη Λιβαδειά, θεατρική παράσταση στο Αίγιο και άλλες εκδηλώσεις.

Η Ημερίδα στην Πάτρα

Η Ημερίδα θα γίνει την **Τετάρτη 7 Οκτωβρίου από 19.00 ως 21.30 στην Αίθουσα του Δικηγορικού Συλλόγου Πατρών**, Φιλοποίμενος 24, 3ος όρ., με τίτλο **«Κορινθιακός, θάλασσα ζωντανή»**. Στόχος της να τεκμηριωθεί η ανάγκη συστηματικής επιστημονικής παρακολούθησης του Κορινθιακού ως θεμέλιου της αποτελεσματικής προστασίας του.

Λεπτομέρειες στο επόμενο φύλλο.

«Έφυγε» ένας υπέροχος Άνθρωπος

Έφυγε από τη ζωή, στα μέσα του περασμένου Ιουλίου, ένας εξαιρετος Άνθρωπος, ένας μοναδικός φίλος, ένας **ΕΝΕΡΓΟΣ πολίτης** της μικρομέγαλης πόλης μας. Ο **Τάκης Πάπαθεοδωρόπουλος**, γνωστός στην τοπική μας κοινωνία για την **κοινωνική** και **πολιτική** του δράση, έφυγε πρόωρα από τη ζωή μετά από μια άنيση μάχη με τον καρκίνο.

Πριν από το μεγάλο του ταξίδι ο Τάκης έδωσε σ' όλους μας ένα ακόμη μάθημα **αξιοπρέπειας και γενναιότητας**, με τη στάση του απέναντι στην ασθένεια, στέλνοντας μηνύματα δύναμης και ελπίδας.

Δεν αποχωρίστηκε τη φωτογραφική του μηχανή (η φωτογραφία ήταν ο μεγάλος του έρωτας) ούτε τις μέρες της νοσηλείας του, δείχνοντας πώς είναι να κάνεις τέχνη ακόμη και μέσα σε ένα δωμάτιο νοσοκομείου, με τις μοναδικές φωτογραφίες του, τις οποίες μοιραζόταν μαζί μας μέσα από το facebook.

Εργαζόταν ως πολιτικός μηχανικός στη ΔΕΥΑΠ και το ενδιαφέρον του για το φυσικό αγαθό (και όχι εμπόρευμα, όπως έλεγε), το ΝΕΡΟ ήταν διαρκές. Είχε αναπτύξει έντονη **εθελοντική, κοινωνική** δράση, μέσα από τους **patrinistas**, ενώ ήταν εθελοντής στο ΣΟΨΥ, όπου μούσε τα παιδιά στα «μυστικά» της φωτογραφίας.

Φίλε, μας λείπεις αφάνταστα...

Θ.Κ.

Να τελειώνουμε με τα σχολάζοντα περίπτερα (και όχι μόνο)

Η ανακοίνωση της κατεδάφισης από το Δήμο Πατρέων ορισμένων από τα λεγόμενα «ορφανά» ή σχολάζοντα περίπτερα, είναι είδηση ευπρόσδεκτη και κινείται στην ορθή κατεύθυνση.

Η Οικολογική Κίνηση Πάτρας έχει επανειλημμένα τονίσει την ανάγκη να αντιμετωπισθεί η εν γένει παρουσία περιπτέρων σε πλατείες και πεζοδρόμια της Πάτρας με βάση τα νέα δεδομένα που ισχύουν σήμερα. Αυτά είναι η επάρκεια κανονικών στεγασμένων χώρων για εμπορική δραστηριότητα, η χρονική απομάκρυνση από τις πολεμικές περιόδους, μετά τις οποίες δίδονταν περίπτερα σε αναπήρους ως λύση επαγγελματικής αποκατάστασης, η ελεύθερη πώληση όλων των ειδών περιπτέρου, χωρίς να τίθεται θέμα άδειας προς ειδικές κατηγορίες πολιτών.

Με βάση αυτά, θεωρούμε ότι η πολιτική αυτή πρέπει να συνεχιστεί μέχρι την πλήρη απομάκρυνση όλων των

σχολαζόντων περιπτέρων. Τονίζουμε την ανάγκη όχι μόνο να γίνονται οι κατεδαφίσεις, αλλά και να καταργούνται οριστικά οι θέσεις αυτών που κατεδαφίζονται, να μην μεταφέρονται αλλού δηλαδή.

Είναι σημαντικό επίσης να γίνουν αποτελεσματικές ενέργειες και για την μεταστέγαση, κατά προτεραιότητα, και περιπτέρων σε λειτουργία, αλλά που παρεμποδίζουν αισθητά την κίνηση των πεζών καταλαμβάνοντας το μεγαλύτερο μέρος του πλάτους πεζοδρομίων.

Επιπλέον θεωρούμε αναγκαία, ιδιαίτερα χρήσιμη για την εξυπηρέτηση των πεζών

και εφικτή, μια σταδιακή, αλλά χωρίς επιστροφή γενική πολιτική περιορισμού, τόσο σε αριθμό όσο και σε έκταση που καταλαμβάνουν, των κατασκευασμένων πάνω σε κοινόχρηστους χώρους αυτών των καταστημάτων, που, όπως όλοι γνωρίζουμε, συχνά λαμβάνουν (πόσο νόμιμα άραγε;) διαστάσεις μικρών σουπερ μάρκετ, μειώνοντας έτσι σοβαρά τη χρηστικότητα πλατειών και πεζοδρομίων.

Εναλλακτικές λύσεις υπάρχουν, ας επέμβουμε επιτέλους σοβαρά σε καταστάσεις που περιορίζουν τους έτσι κι αλλιώς ανεπαρκείς κοινόχρηστους χώρους μας.